PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo - Cena 35 lir

Leto XVIII. - Št. 77 (5161)

TRST, sobota 31. marca 1962

Po vojaškem udaru in deportaciji Frondizija

Jose Maria Guido je včeraj prisegel kot predsednik argentinske republike

Dejansko pa bo le slamnata figura vojske - Betancourt poziva latinskoameriške države, naj ne priznajo novega režima - Več argentinskih poslanikov odstopilo Komentar kubanskega lista - Frondizijeva poslanica argentinskemu ljudstvu

BUENOS AIRES, 30. — Danes zjutraj so uradno javili, da oborožene sile sprejemajo predsednika senata Guida za začasnega predsednika republike. Vojaški voditelji so privolili v njegovo imenovanje, potem ko je Jose Maria Guido podpisal sporazum, ki vsebuje med drugim obveznost, da se postavi izven zakona peronizem in da se prepreči sleherna politična dejavnost Peronovim pristašem.

Vrhovni poveljnik argentinske vojske general Raul Poggi je danes pozval vse vojaške enote, naj se vrnejo v vojašnice.

Guido je danes opoldne prisegel v predsedniški palači. Prvič je prisegel že včeraj pred vrhovnim sodiščem. Guido, ki je bil predsednik senata, je bil dolgoletni prijatelj Frondizija. Včeraj pa je sporočil, da izstopa iz Frondizijeve stranke. Njegova mandatna doba bo kratka. Razpisati bi moral volitve v 3 dneh, čeprav bodo volitve lahko nekaj mesecev pozneje. Jose Maria Guido je advokat in ima 51 let. Od leta 1958 predstavlja svojo pokrajino Rio Negro v senatu. Predsednik senata je postal novembra istega leta in kot tak je na podlagi ustave naslednik predsednika republike, če ostane to mesto prazno.

Medtem se govori o načrtih za spremembe v višjih vojaških poveljstvih. Govori se, da sta bila tajnik za vojsko in njegov najožji sodelavec pozvana, naj odstopita, prav tako kakor več generalov. Razširile so se govorice, da so bili štirje generali, ki so imeli važna mesta pod predsedstvom Frondizija, aretirani danes zjutraj.

Sporazum, ki ga je novi predsednik sklenil z vojsko, določa, da bo predsednik obdržal na oblasti vojaške guvernerje v petih pokrajinah,

Črtkano: Pet pokrajin, kjer so bile razveljavljene volitve zaradi zmage peronistov

v katerih so bili imenovani takoj po zmagi peronistov pri volitvah 18. marca. Tako ne bodo mogli izvoljeni peronistični guvernerji prevzeti oblasti.

Novi predsednik je baje sprejel tudi več drugih pogojev. Med temi so: reforma volilnega zakona in reforma zakona o sindikatih.

Po sestanku z vojaškimi voditelji je imel Guido v predsedniški palači tiskovno konferenco in je izjavil, da v nasprotju z govoricami, ni utegnil oditi na otok Martin Garcia, da bi se sestal s Frondizijem. Na vprašanje: «Ali ste pripravljeni izpustiti na svobodo Frondizija?», je odgovoril: «Ta zadeva bo rešena, toda ne sedaj». Guido je sporočil, da so ministri ustno javili svoj odstop, toda on jih je pozval, naj ostanejo na svojem mestu, dokler ne imenuje nove vlade.

Dalje je Guido izjavil, da je prevzel predsedstvo na podlagi prostovoljne odločitve in da namerava sklicati izredno zasedanje kongresa. Povedal je tudi, da je izstopil iz Frondizijeve starnke, ki je državljanska zveza nepomirljivih radikalov.

Splošna zveza dela pa je po dolgem posvetovanju objavila izjavo, v kateri poudarja, da v deželi ne more biti notranjega miru, če se vsem državljanom ne zajamčijo individualne svoboščine ter svoboda besede, tiska in združevanja v smislu argentinske ustave.

Stevilni argentinski poslanci so odstopili zaradi odstavitve Frondizija. Odstopili so poslaniki v ZDA, pri Združenih narodih, v Boliviji, Kanadi, Franciji in Veliki Britaniji.

Frondizi pa je poslal poslanico članom svoje stranke in argentinskemu ljudstvu s pozivom, naj resno in dostojanstveno presoja sedanje dogodke. Frondizi omenja, da je že 9. februarja 1957 izjavil, da se, ne samo v Argentini temveč v vsej Ameriki, bije bitka mobiliziranega ljudstva proti zatiranju in privilegijem, ki zahteva svobodo, pravičnost in napredek. «Z mojo ostavko, nadaljuje Frondizi, bi hoteli ustvariti ustavno parodijo na podlagi ožje demokracije, ki izključuje ljudske sektorje».

«Ta dogodek je konec dolgega procesa nenehne borbe med zakonitostjo in despotizmom, med socialnim mirom in zmedo, med gospodarskim razvojem in kolonializmom». Frondizi pravi zatem, da 23. februarja 1958, ko je bil izvoljen, ni to pomenilo zmago neke stranke ali nekega človeka, temveč uveljavitev volje, da narod krene po poti svobode in blaginje. Šlo je za mirno toda globoko revolucijo.

«Sektorji, ki so povezani s kolonializmom, so se mobilizirali, da bi branili ožje interese in so se uprli izročitvi oblasti». Frondizi dodaja, da je tedaj doživel ponižanje, ker je moral sprejeti oblast v pogojni obliki, da prepreči diktaturo ali državljansko vojno, ter v upanju, da bo mogel položiti temelje za prihodnjo blaginjo v zakonitosti. Dalje pravi, da je z namenom, da bi uspešno nastopal proti politiki reakcionarnih krogov, svetoval ustanovitev široke ljudske fronte. Toda njegove ideje ni sprejela niti njegova lastna stranka. Po volitvah in z zmago peronizma v raznih pokrajinah je prišlo do paradoksa, da so tisti, ki so zahtevali intervencijo vlade, prvi obtožili predsednika, da je razbil zakonitost. «Ti sektorji, pravi Frondizi, so vztrajali še pred podpisom dekreta o razveljavitvi volitev, naj se razpusti Splošna zveza dela in so zahtevali eventualno še druge bolj drastične ukrepe». On pa je te zahteve zavrnil.

Venezuelski predsednik Betancourt je izjavil, da Venezuela ne bo priznala nove argentinske vlade. Dodal je, da bodo odpoklicali iz Buenos Airesa venezuelsko diplomatsko predstavništvo, ker je vojska odstavila Frondizija. Poslal je tudi brzojavke Kennedyju in voditeljem 14 latinsko-ameriških držav, v katerih jih poziva, naj ne priznajo nove vlade.

Poluradni kubanski list «La Tarde» piše, da je odstranitev predsednika Frondizija «koristna za revolucionarni proces v Latinski Ameriki». V podkrepitev svoje teze našteva naslednje: «Predvsem so dogodki v Argentini razkrinkali hinavščino tako imenovanih ustavnih režimov, ki so prijateljski ZDA. Razen tega so dogodki pokazali, da prekinitev diplomatskih odnosov s Kubo ni prinesla nobene rešitve: Peru, Kolumbija, Venezuela in Argentina ne morejo prikriti nepriljubljenosti svojih vlad med ljudstvom. Dalje se integracija ljudskih množic sedaj pospešuje. Argentinsko ljudstvo danes jasno vidi, da se bo samo z združitvijo lahko upiralo vojakom».

Argentinska vojska na pohodu v središče Buenos Airesa, kjer je predsedniška palača, tik pred odstavitvijo Frondizija

Faresova poslanica Alžircem ob prevzemu funkcije v Alžiru

Letaki FLN s pozivom Francozom na sodelovanje - Novi atentati fašistov v Alžiriji in Franciji - De Gaulle bo govoril 6. aprila po televiziji

ALŽIR, 30. — Alžirska začasna izvršilna oblast je sedaj dokončno ustoličena v upravni prestolnici «Rocher Noir». Danes je namreč prišlo v upravno prestolnico še zadnjih pet članov te oblasti.

Izvršilnemu svetu predseduje Abderahman Fares, podpredsednik pa je Roger Roth. V svetu je razen tega drugih deset članov.

Fares je govoril nocoj po radiu in televiziji alžirskemu ljudstvu. Pozval ga je, naj ostane hladnokrvno, zato da onemogoči spletke, katerih namen je sabotirati mir. Francoze je Fares imenoval «drage sopatriote», in je poudaril, da se razvoj dogodkov v Alžiriji ne da zaustaviti. Izvršilna oblast je odločena uresničiti mir tudi v srcu in duši vseh z bratsko spravo med vsemi Alžirci.

Faresov govor je motila tajna oddaja OAS, toda kljubtemu se je v televizijskih aparatih videla jasna Faresova slika.

Napovedovalec oasovske oddaje je med drugim izjavil, da so oddelki OAS odšli v gore in da pozivajo vojake, naj dezertirajo: «Prava bitka se začenja sedaj». Po končanem govoru, ki je trajal 20 minut, so se slišale v središču Alžira številne eksplozije.

Na podlagi evianskega sporazuma je naloga izvršilnega sveta skrbeti za javni red, za kmetijske zadeve ter za upravne in socialne zadeve v prehodni dobi, ki bo trajala do referenduma o samoodločbi.

V pristojnost visokega komisarja Foucheta, ki ima svoj sedež tudi v «Rocher Noir», pa spadajo diplomatske zadeve, gospodarske zadeve, obramba, zaklad, telekomunikacije in šolstvo.

Upravna prestolnica je 40 kilometrov vzhodno od Alžira. To je neke vrste utrjena postojanka, ki jo obdaja bodeča žica s stolpi, na katerih stražijo vojaki.

Fares je ob svojem prihodu izjavil: «Rocher Noir je v redu. To je kraj, kjer se lahko razmišlja. Vendar pa nameravam iti čimprej na obisk v Alžir, ker konec koncev Alžirija brez Alžira ni Alžirija».

Iz Tunisa poročajo, da so številni člani alžirske vlade prišli danes popoldne iz Maroka v Tunis. Predsednik vlade Ben Heda je časnikarjem izjavil: «Enotnost arabskega Magreba je naša stalna skrb. To pa ne pomeni izolacije, temveč bo odprla pot k sodelovanju tako med Alžirci in Francijo, kakor tudi med Francijo in arabskim svetom v Afriki. Toda to sodelovanje bo mogoče šele po likvidaciji morilcev».

V Alžiru je alžirska osvobodilna fronta danes prvikrat raztrosila letake, ki pozivajo Francoze, naj sodelujejo pri graditvi nove Alžirije. Letaki poudarjajo, da bo alžirsko ljudstvo spoštovalo jamstva, kakor je spoštovalo sporazum o ustavitvi sovražnosti. OAS pa je na ustoličenje izvršilnega sveta reagirala z novo stavko Francozov v Philippevillu, ker je tamkajšnji župan Roger Roth sprejel podpredsedstvo v izvršilnem svetu. Preteklo noč je OAS povzročila eksplozijo 22 plastičnih nabojev, pri čemer so bili ubiti štirje Alžirci, ranjenih pa je bilo 18. Davi je skupina fašistov streljala na alžirske pešce in delavce. Ubili so tri Alžirce, šest pa jih ranili. V Boni so fašisti izvršili več ropov in prav tako tudi v Alžiru. Do polnoči so fašisti izvršili v Alžiru 14 atentatov, pri čemer je bilo ubitih 12 ljudi, 9 pa ranjenih.

Fašisti ne mirujejo niti v Franciji. Sinoči je eksplodirala bomba v Bastii na Korziki in ranila dve osebi. Danes pa je eksplodirala bomba v pisarni nekega advokata v Marseillu in ranila njegovega 17-letnega sina, ki je pozneje umrl v bolnišnici.

Na drugi strani pa je policija aretirala danes v Parizu sina pariškega sodnika Gonzoleina. Pri njem so našli kovček poln eksplozivnih snovi in orožja, ki so ga oasovci odnesli iz stanovanja znanega fašista Vincenta, ki je bil aretiran pred enim mesecem. Po aretaciji Vincenta ni mogla policija ugotoviti, kje je njegovo stanovanje. Medtem pa so njegovi pristaši vdrli v stanovanje in odnesli kovček. Ta kovček so sedaj našli pri aretiranem Gonzoleinu. Preteklo noč je policija izvršila še več aretacij, glede katerih pa za sedaj molči.

Danes je preiskovalni sodnik zaslišal v zaporu bivšega generala Jouhauda. Zatrjuje se, da se bo razprava proti Jouhaudu verjetno začela 11. aprila.

Nocoj pa so sporočili, da bo general de Gaulle govoril 6. aprila po radiu in televiziji.

Kunc o ženevski konferenci

Preiti je treba k stvarnim naporom da se dosežejo konkretni rezultati

Jugoslovanska vlada se strinja s Fanfanijevo oceno jugoslovansko-italijanskih odnosov, ki jih je treba razvijati posebno na področju gospodarskega sodelovanja

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 30. — V izjavi, ki jo je zastopnik državnega tajništva za zunanje zadeve Drago Kunc dal na današnji tiskovni konferenci v zvezi s potekom razgovorov na ženevski konferenci o razorožitvi, se ugotavlja, da je nujno potrebno, da se čimprej od deklarativnih izjav in dobre volje, preide k stvarnim naporom, da bi dosegli konkretne rezultate, ki jih je mogoče doseči samo z opustitvijo ekstremnih stališč in z medsebojnim popuščanjem. V tem okviru je zelo pereče vprašanje sporazuma o prenehanju jedrskih poizkusov in uvedba moratorija z obveznostjo vseh držav, da ga ne bodo prekršile. Kunc je dodal, da bodo pozitivni napori izvenblokovskih držav na ženevski konferenci lahko uspešni, samo če se tudi velike sile pridružijo tem naporom.

Na vprašanje, kako ocenjuje izjavo predsednika italijanske vlade Fanfanija o italijansko - jugoslovanskih odnosih, je Kunc izjavil, da Jugoslavija soglaša s Fanfanijevim mnenjem o teh odnosih, in je dodal: «Sodimo, da je te odnose potrebno negovati in jih še nadalje razvijati posebno na področju gospodarskega sodelovanja».

V zvezi z najnovejšim napadom člana Združene vzhodnonemške stranke dela Petra Florina v teoretičnem članku stranke «Einheit» na Jugoslavijo, je Kunc izjavil, da v tem članku, kar se tiče Jugoslavije, je vsega dovolj, samo ne resnice in dobronamernosti.

«Bilo bi bolj koristno, je dejal Kunc, če bi se avtor članka in njegovi somišljeniki v interesu Demokratične republike Nemčije in jugoslovansko - vzhodnonemških odnosov bolj ukvarjali z lastnimi problemi in nam prepustili skrb o jugoslovanski politiki».

Kunc ni hotel komentirati dogodkov v Argentini in Siriji rekoč, da je to notranja zadeva teh držav, dejal pa je, da so načela v sporočilu vojaškega poveljstva Sirije o zunanjepolitični usmeritvi Sirije pozitivna.

Kunc je v odgovoru na zadevno vprašanje dejal, da se je član zveznega izvršnega sveta Avdo Humo na poti iz Afrike v domovino privatno zadržal v Rimu, kjer se je razgovarjal s predsednikom ENI inž. Matteijem in z drugimi osebnostmi. Rekel pa je, da trenutno ne more o tem ničesar povedati.

Na vest albanskega lista «Zeri Populit», da bo Albanija podpisala nov trgovinski sporazum z Jugoslavijo, je Kunc izjavil, da se ne vodijo niti priprave za nova trgovinska pogajanja z Albanijo.

Na vprašanje, kaj je bila vsebina nedavnega razgovora predsednika Tita s sovjetskim veleposlanikom v Beogradu Jepiševom, je Kunc, kot se je pričakovalo, odvrnil, da sta se razgovarjala o vprašanjih obojestranskega interesa.

Pošiljanje novih holandskih čet na Zahodni Irian po mnenju Kunca samo ovira miroljubno rešitev spornega vprašanja med Indonezijo in Holandijo glede Zahodnega Iriana.

B. B.

Danes seja ministrskega sveta

Zunanji minister Segni bo poročal o stanju na razorožitveni konferenci

Fanfani o odnosih z Jugoslavijo - Prihodnji torek bodo poslanci razpravljali o cenzuri - Zborovanje CGIL o nalogah in stališču sindikata do nacionalizacije električne industrije - 3. konferenca komunističnih žena

(Od našega dopisnika)

RIM, 30. — Jutri bo seja ministrskega sveta, na kateri bo zunanji minister Segni poročal o mednarodnem položaju v zvezi z raznimi perečimi vprašanji, zlasti pa v zvezi z razorožitveno konferenco v Ženevi; minister za državni proračun La Malfa bo obrazložil poročilo o gospodarskem stanju dežele, ki ga bo kasneje prečital v parlamentu kot uvod v proračunsko debato. La Malfa je v preteklih dneh prediskutiral to poročilo s predsednikom vlade Fanfanijem, ki je imel tudi razgovore z raznimi ministri, ki bodo predložili razne ukrepe v okviru uresničenja vladnega programa.

Naknadno se je izvedelo, da je Fanfani na včerajšnjem obisku na združenju tujih dopisnikov omenil tudi odnose med Italijo in Jugoslavijo in dejal, da se ti odnosi vedno bolj normalizirajo in razvijajo in da so danes zelo dobri; zlasti je razvito gospodarsko sodelovanje; naloga tudi sedanje vlade je, da te odnose še nadalje razvija.

Fanfani je bil danes pri Gronchiju, nato je sprejel zunanjega ministra Segnija, na kosilu pa bil z voditeljem PSDI Saragatom. Na Mntecitorlju so opazili razgovor med Saragatom, Realejem, Nennijem in De Martinom. Politični tajnik Moro je danes sprejel predsednika organizacije demokristjanskih kmetov Bonomija in podpredsednika iste organizacije poslanca Truzzija, ker so na zborovanju te organizacije padle ostre kritike na Fanfanijevo vlado, češ da skrbi premalo za koristi kmetov. (Razpoloženje te organizacije je namreč precej važno za vlado, ker Bonomi razpolaga v parlamentu z okrog 60 poslanci.)

V poslanski zbornici so bila danes na dnevnem redu razna vprašanja. Med temi je zlasti važno vprašanje, ki sta ga komunistična poslanca Natoli in Caprara zastavila Fanfaniju; namreč: ali mu je znano, da so upravni sveti nekaterih električnih družb povečali glavnico svojih družb z izdajo brezplačnih delnic in razdelili precejšnje dividende, in ali ne smatra, da gre pri tem za manever teh družb, da bi otežkočili ali vsekakor podražili nameravano nacionalizacijo tega sektorja; ali vlada ne smatra za potrebno izdati ustrezna navodila medministrskemu odboru za kredit, da bi odklonil dovoljenje za povečanje glavnice. Podtajnik zakladnega ministrstva Fanelli je odgovoril, da omenjeno povečanje glavnice ni podrejeno predhodni odobritvi vlade, ki je potrebna le v primeru nebrezplačnega povečanja glavnice, hkrati pa za povečanje glavnice le pri tistih družbah, katerih glavnica presega 500 milijonov. Nad takim odgovorom je Natoli izrazil svoje začudenje in opozoril vlado, naj ne podcenjuje odpora in manevrov tega gospodarskega sektorja.

Poslanska zbornica se bo ponovno sestala prihodnji torek, ko bo na vrsti razprava o cenzuri filmske proizvodnje in gledaliških del. Kot je znano, so se vladne stranke sporazumele, da bodo spremenili zakonski osnutek o cenzuri, ki ga je že odobril senat, in sicer tako, da bodo povsem izločili gledališka in operna dela; filmsko proizvodnjo, glasbeno komedijo in druge varietejske prireditve pa bodo podvrgli predhodni cenzuri le v kolikor se tu pojavlja potreba po zaščiti javne morale, ki jo nalaga ustava. Popravki k osnutku predvidevajo tudi drugačen sestav komisij, v katerih bosta po dva sodnika v pokoju, po en docent prava, en pedagog profesor pedagogije, en režiser, en producent in en kritik; prepoved obiskovanja določenih filmskih predstav bo obsegla mladino izpod 14. leta starosti in izpod 18. leta starosti.

V senatu so začeli razpravo o posebnem zakonu za pomoč Kalabriji, ki jo bodo nadaljevali prihodnji torek.

Na pobudo CGIL in federacije nameščencev v električni industriji se bo vršilo 7. in 8. aprila v Rimu zborovanje, na katerem bodo razpravljali o stališču in nalogah sindikata v zvezi z nacionalizacijo električne industrije. Zborovanje bo otvoril tajnik konfederacije Lama, zaključni govor v nedeljo pa bo imel drugi generalni tajnik CGIL socialistični poslanec Santi.

S poročilom poslanke Nilde Jotti se je danes začela v Rimu 3. konferenca komunističnih žena na temo: «Nova enotnost italijanskih žena za žensko emancipacijo in dejanski preobrat na levo, in za demokratično in socialistično obnovo dežele». V svojem poročilu je Jotti postavila in obrazložila dve osnovni zahtevi sedanji vladi: jasno obvezo v korist pomirjenja in miru in konkretno akcijo za reformo struktur italijanske družbe; zahtevala je tudi: ustrezna sredstva za strokovno izobrazbo žena; obvezne in brezplačne otroške vrtce; obvezno in brezplačno šolanje do 14. leta starosti; radikalno reformo ustanove za matere in deco ter raztegnitev obveznega pokojninskega zavarovanja za vse gospodinje. Kar zadeva razporoko je dejala, da je treba sondirati javno mnenje in poderčala ,da razporoko priznava tudi zakonodaja «katoliških dežel» kakor so Zahodna Nemčija, Francija in Avstrija. Jotti je zaključila, da je «srečanje med katoličani in komunisti, med krščansko in socialistično družbo, zgodovinsko vprašanje našega časa».

Upravni odbor levega centra so danes izvolili tudi na pokrajini v Milanu. Predsednik pokrajinskega odbora je ponovno demokristjan odv. Casati; KD ima šest odbornikov, PSDI in PSI pa po enega. Največ glasov je dobil socialistični odbornik odv. Gualtierotti (37), ker je zanj glasovalo tudi osem svetovalcev KPI.

A. P.

Kennedyjevo pismo Sukarnu

DŽAKARTA, 30. — Ameriški poslanik v Indoneziji Howard Jones je izročil danes predsedniku Sukarnu Kennedyjevo pismo v zvezi s sporom zaradi Zahodne Nove Gvineje. Pozneje je Sukarno poklical k sebi zunanjega ministra Subandria. Po razgovoru je Subandrio izjavil, da so «ZDA pokazale veliko zanimanje za nadaljevanje razgovorov in za mirno rešitev spora med Nizozemsko in Indonezijo». Vendar pa je Subandrio dodal, da bi bilo težko spet poslati Malika v Washington, naj nadaljuje tajna pogajanja, če ne pride do novega razvoja. Dodal je: «Malik je bil pooblaščen, da najde formulo, ki bi bila sprejemljiva za obe strani, toda do sedaj niso Nizozemci pokazali nobene pripravljenosti, da bi diskutirali indonezijsko formulo ali pa da bi pokazali, da so pripravljeni sprejeti načelo prenosa uprave Zahodnega Iriana na Indonezijo.»

Včeraj v Ženevi razprava o prvem členu načrta SZ

Green svari pred obnovitvijo jedrskih poskusov v ZDA

ŽENEVA, 30. — Današnja seja razorožitvene konference se je končala po dolgi razpravi, ki je trajala tri ure in pol. Predsedoval je sovjetski delegat Zorin. Govorili so predstavniki ZDA, SZ, Italije, Poljske, Brazilije, ZAR, Romunije, Velike Britanije, Bolgarije in Indije. Prihodnja seja bo v ponedeljek.

Sovjetski delegat Zorin je predlagal, naj v skladu z dnevnim redom, ki ga je sprejel ožji odbor, začnejo proučevati določbe v sovjetskem razorožitvenem načrtu, ki sledijo uvodu. Razprava o uvodu je bila namreč odložena na sredo

Zorin je naštel člene v sovjetskem načrtu pogodbe, v izjavi o temeljnih načelih o razorožitvi, ki jih je sprejela skupščina OZN, in podobne določbe v ameriškem razorožitvenem načrtu. To primerjanje kaže po mnenju Zorina, da se temeljna načela v sovjetskem načrtu v veliki meri ujemajo z načeli v splošni izjavi in v ameriškem načrtu. Pripomnil je, da obstaja v vsakem primeru načelen sporazum, kar se tiče obsega razorožitvenih ukrepov in metod za njihovo izvajanje.

Takoj zatem je nastopilo devet govornikov, ki so obrazložili svojo tezo v prid Zorinovega predloga ali pa proti njemu. Ameriški delegat Dean Rusk je izjavil, da se prvi člen sovjetske pogodbe ne ujema, kar se tiče najvažnejših točk, z načeli izjave, ki jo je odobrila skupščina OZN, in s predlogi ameriške vlade. Dodal je, da ni moč takoj proučiti neko določeno vprašanje, ker se konferenca še ne strinja z bistvenimi vprašanji. Predlagal je, naj bi na konferenci obravnavali predvsem sporna vprašanja glede pogodbe o razorožitvi.

Italijanski delegat Cavalletti je v celoti podprl ameriško tezo. Prav tako je to tezo podprl britanski delegat Godber. Izjavil je, da sovjetski načrt sicer vsebuje nekatere skupne točke z ameriškimi, toda bistvo se razlikuje od načrta ZDA glede nekaterih temeljnih vprašanj.

Brazilski predstavnik je izjavil, da je bistvena razlika, kar se tiče delovne metode. Dejal je, da ni mogoče konstruktivno nadaljevati dela, če ni sporazuma glede tega. Predlagal je, naj se oba predsednika konference posvetujeta glede tega in skusata najti sporazum.

Zadnja dva govornika sta bila predstavnika ZAR in Indije. V glavnem sta podprla tezo, da je potrebno predvsem primerjati razne načrte, in najboljša metoda je v tem, če se ne vzame za podlago en sam tekst, temveč se vzamejo vsi, ki so bili do sedaj predloženi.

Sovjetski delegat Zorin je sprejel predlog, naj bi razjasnili in diskutirali bistvene točke, glede katerih so nesoglasja. Pri tem je pripomnil, da, če glede nekaterih točk, kakor je na primer vprašanje tujih oporišč, ne bo moč najti sporazuma, bi bila njegova delegacija pripravljena postaviti na zapisnik to nesoglasje in nadaljevati pogajanja. S tem je bila seja zaključena. Prihodnja seja bo v ponedeljek.

DANES

Naj bodo novice iz Argentine in Sirije, kjer so vojaški poveljniki prevzeli oblast, in z ženevske razorožitvene konference še tako važne, moramo tudi danes ugotoviti, da je trenutno edina dežela, kjer se zaradi fasističnega nasilja še vedno preliva kri, Alžirija. In če je po eni strani res, da je OAS premagana, je po drugi strani prav tako resnica, da še vedno ni mrtva in da počenja zločine. Samo včeraj so fašisti pobili v Alžiru dvanajst ljudi in številne ranili z atentati in streljanjem na pešce in delavce, izvršili so celo vrsto atentatov z običajnimi plastičnimi naboji ne samo v Alžiriji temveč tudi na Korziki in v Marseillu. Da pa bo OAS dokončno premagana, dokazuje tudi začetek dela začasne izvršilne oblasti s predsednikom Faresom na čelu, ki že uraduje blizu Alžira, in za katero so fašisti svečano obljubili, da ji niti prihoda v Alžirijo ne bodo dovolili.

V Argentini pa so se včeraj vojaški poveljniki končno le sporazumeli in novemu začasnemu predsedniku Guidu, ki je izstopil iz Frondizijeve stranke, določili nekak program in trideseidnevni rok za razpis volitev verjetno na podlagi drugega volilnega zakona, ki peronistom, castristom in komunistom ne bo omogočil, da bi se uveljavili. Frondizi pa je svoje pristaše opozoril, da pomeni njegova odstranitev z oblasti mobilizacijo tistih sektorjev, ki so povezani s kolonializmom za obrambo svojih interesov. Vse kaže, da je hotel Frondizi voditi pravilno politiko industrializacije, toda pri tem se je naslanjal preveč na vojsko namesto na množice, ki jih je prehudo obdavčil, znižal življenjsko raven in postal zaradi tega nepopularen. Sedaj so ga prav vojaški poveljniki odstranili — kot trdi njegov gospodarski svetovalec Frigerio — na pobudo petrolejskih trustov. Vendar pa ostane nerešeno prav vprašanje, ki ga je hotel rešiti Frondizi, a mu ni uspelo — kot je včeraj sporočil — ker ni mogel ustanoviti tiste ljudske fronte, ki jo je svetoval, pa ni naletel na razumevanje niti v svoji lastni stranki.

V Siriji pa so vojaški poveljniki napovedali ustanovitev posebnega sodišča, sestavljenega iz civilnih in vojaških članov, ki bo verjetno sodilo tudi člane odstranjene vlade, ki je obtožena, da je ukinila svoboščine in slabo upravljala državo. Poveljnik vojske je izjavil, da bo uvedel «socialistično politiko ob spoštovanju zasebne lastnine» in ob nadaljevanju zunanje politike pozitivne nevtralnosti.

Tudi včeraj se razprava v Ženevi o razorožitvi ni premaknila — kot je ugotovil brazilski delegat — z vprašanji delovne metode. Po nastavanju sovjetskega delegata Zorina, v čem se sovjetski in ameriški načrt strinjata, in po ugotovitvi ameriškega delegata, da obstajajo še vedno spori glede bistvenih vprašanj, je sovjetski delegat sprejel predlog, naj bi najprej pojasnil bistvena nesoglasja, in je pripomnil, da, če glede nekaterih točk, kot so tuja oporišča, ne bo moč najti sporazuma, naj bi taka vprašanja kar preskočili. Italijanski delegat je ugotovil, da je bistvenih spornih točk kar pet: ustavitev proizvodnje jedrskega materiala, njegovo prevažanje in uničenje, kraji za izdelovanje orožja, nadzorstvo in organizacija varnosti.

Posebno sodišče v Siriji v zvezi z vojaškim udarom

General Zahredin obtožuje prejšnje voditelje zarote proti državni varnosti

DAMASK, 30. — Sirija je danes obnovila ves promet s tujino, ki je bil prekinjen zaradi vojaškega udara pred dvema dnevoma. V vsej deželi vlada mir. Zvedelo se je, da je vrhovni poveljnik sirske vojske general Karim Zahredin poklical k sebi tuje poslanike v Damasku in jim sporočil, da se zunanja politika pozitivne nevtralnosti ne bo spremenila. Tajnik v zunanjem ministrstvu je izjavil, da Američani, ki so že priznale Sirijo, ne bo treba, da sporočijo novo priznanje, in da poverilna pisma njihovih diplomatov ostanejo v veljavi.

General Zahredin je na tiskovni konferenci izjavil, da bodo ustanovili čez dva dni posebno sodišče, ki bo sodilo osebe, ki so obtožene zarote proti varnosti države. Dodal je, da bo sodišče sestavljeno iz civilnih in vojaških članov.

Zvedelo se je, da je bil odstavljeni predsednik republike Kudsi aretiran. Prav tako je bil aretiran tudi predsednik vlade Davalibi skupno s številnimi drugimi političnimi voditelji.

Zahredin je dalje izjavil, da Davalibijeva vlada ni bila «na višini» revolucije od 28. septembra in ni uresničila njenih smotrov. Prav tako ni bila ta vlada iskrena, kar se tiče koristi dežele. Obtožil je odstavljeno vlado, da je ukinila svoboščino državljanov z raznimi zakoni, zlasti z zakonodajo, ki se tiče kmetov. Dalje je izjavil, da je vlada uničila s svojimi pomočniki pridelke kmetov. Razen tega je vlada «imenovala več sto varovancev in ljubljencev v vseh ministrstvih. Nihče od teh ni nikoli delal, temveč so samo dobivali velike plače».

Zahredin je dodal, da je bil upor izraz «pravičnega, konstruktivnega arabskega socializma za osvoboditev posamezника iz suženjstva». Pripomnil je, da izhaja «uvedena socialistična politika iz potreb naše družbe in teži po širokem razvoju».

Zahredin je poudaril, da bodo novi voditelji spoštovali privatno lastnino in bodo uvedli nadzorovan gospodarski sistem. Mnenja so, da mora gospodarska politika Sirije temeljiti na medarabskih odnosih in na uvedbi arabskih skupnih tržišč, da se ustvari gospodarska enotnost arabskega sveta. Dodal je, da se nova vlada ne upira investicijam tujega kapitala v Siriji, če bodo te investicije nadzorovane, tako da ne bo mogoča tuja dominacija v Siriji. V zunanjih politiki bo nova vlada nadaljevala prejšnjo politiko v skladu z načeli pozitivne nevtralnosti, nepovezovanja in spoštovanja listine OZN.

Ozadje dogodkov v Argentini

Docela zanesljivo lahko trdimo, da odkrito posredovanje vojaških krogov in tistih sil, ki stoje za njimi, po nedavnih volitvah v Argentini, ni rezultat strahu pred restavracijo peronističnega režima. Gre predvsem za reakcijo konservativnih krogov in privilegiranih družbenih plasti, velikega kapitala in veleposestnikov na povezovanje različnih političnih struj, ki delujejo v delavskem gibanju in ker bi morali zastopniki delavskega razreda na podlagi volilnih rezultatov prevzeti pomembne funkcije v obstoječih državnih ustanovah.

Ne da bi se spuščali v oblike intervencije vojaških krogov, ki je ogrozila temeljne ustanove demokratične ureditve Argentine, potrjuje dejstvo, da je bil izdan ukaz za ukrepanje, da bi onemogočili in prepovedali stavke, to, da zahteve vojaške junte niso bile usmerjene proti peronistom, ampak sindikatom. Velik nemir pri zastopnikih armade in veleburžoazije je povzročilo dejstvo, da se je sindikatom posrečilo utrditi in obnoviti Generalno federacijo dela, ki je bila po Peronovem padcu dolgo razbita na različne politične skupine in so jo nadzorovali vladni funkcionarji. Marca lani je bilo izvoljeno začasno vodstvo te sindikalne centrale, ki šteje več kakor tri milijone delavcev. S postavitvijo po robu vladni politiki «strogega varčevanja», ki je zlasti prizadela delavski razred, je začasno vodstvo Generalne konfederacije dela lani organiziralo tri splošne stavke. Argentina se uvršča med tiste latinskoameriške države, v katerih so v zadnjih letih zaznamovali zdaleč največ stavk. Zlasti velik odmev je imela lanska splošna stavka, ki je trajala 72 delovnih ur in ki so jo organizirali v znamenju solidarnosti z železničarji.

Stavka železničarjev je pomenila zelo pomembno epizodo v političnem življenju Argentine. Vlada je bila pripravljena, da uresniči načrt likvidacije železniškega prometa zaradi vztrajanja tujih petrolejskih družb, naj se pospeši cestni promet in tako pridobi trg za prodajo argentinskega petroleja v Argentini, kar bi prinašalo veliko več dobičkov, kakor pa če petrolej izvažajo. Ta manipulacija bi povzročila, da bi bilo odpuščenih z dela 75.000 železničarjev. Spričo odločne splošne stavke vsega argentinskega delavskega razreda se je morala vlada odpovedati tej ideji. Razen tega je Generalna konfederacija hkrati organizirala konferenco za okroglo mizo, na katero so povabili zastopnike vseh političnih strank razen konservativne in je s tem zagotovila tudi podporo politično organiziranih sil tako stavki železničarjev kakor tudi splošni stavki. Že samo dejstvo, da se je Generalni konfederaciji posrečilo organizirati tako množično akcijo naprednih političnih sil Argentine, je pomenilo za desničarske kroge, zlasti za armado, znamenje, da so sindikati postali edina organizirana družbena sila, ki se lahko postavi po robu politiki desničarskih strank.

Te in podobne konkretne akcije sindikatov so vsekakor rezultat naziranja, da je sindikalno gibanje poklicano, da aktivno sodeluje v reševanju splošnih ljudskih problemov. V argentinskih sindikatih se je preživel nazor, da je njihova edina naloga usmeritev k iskanju neposrednih gospodarskih koncesij. V teh sindikatih čedalje bolj prevladuje prepričanje, da se da probleme delavskega razreda, zlasti zboljšanja njegovega materialnega položaja, reševati samo v okviru širšega in splošnega napredka Argentine kot premalo razvite države. Prav to je bilo povedano tudi v deklaraciji o konstituiranju Generalne konfederacije dela marca lani.

Potemtakem imajo v spletu vplivov različnih činiteljev, spopadov in interesov kakor tudi medstrankarskih sporov, na odru sedanjih dogajanj v Argentini poseben položaj sindikati z ene strani in armada z druge strani. V njihovih stališčih in akcijah se uveljavljajo pravzaprav interesi tistih družbenih plasti, ki jih zastopajo. Vrhovi armade kot eksponenti skrajnih desničarskih političnih sil in konservativnih družbenih plasti, ki nasprotujejo kakršnimkoli strukturalnim spremembam, ki pa se vsiljujejo v čedalje ostrejši obliki, ne dopuščajo, da bi politiko na notranjem in mednarodnem področju vodili brez njihovega posrednega in kakor najnovejši dogodki kažejo, tudi neposrednega vpliva. Po drugi strani pa so sindikati kljub svojim slabostim, še nezadostni organizacijski trdnosti in ideološko politični heterogenosti najbolj konsolidirana sila, ki zastopa interese delavskega razreda.

V Argentini te dni ne gre za to, ali bodo «peronisti» prišli na oblast ali ne, ampak gre za smer njenega nadaljnjega razvoja in reševanje vrste bistvenih družbenih problemov. Peronisti uživajo priljubljenost pri precejšnjem delu delavskega razreda zaradi nekaterih socialnih in gospodarskih pridobitev, ki so mu bile odvzete ali pa precej omejene, ko je bil zrušen Peronov režim.

Pri tem moramo upoštevati, da so sindikati pod vplivom peronistov in komunistov podprli Frondizija na predsedniških volitvah leta 1958 — kar mu je zagotovilo tudi zmago — ker so mislili, da bo izpolnil predvolilni program gospodarskega razvoja države, zboljšal položaj delavcev, demokratiziral notranje življenje in vodil neodvisno zunanjo politiko. Da ne gre za to ali drugo osebnost, ampak za bistvo vladnega programa, priča tudi kampanja za pretekle volitve. Peronistični kandidati so ob podpori komunistov in levih socialistov postavljali v prvo vrsto zahtevo po reševanju tistih nacionalnih vprašanj, ki zlasti teže delavski razred, vstop Argentine na nova svetovna tržišča, odprtje novih virov dela, prijateljsko sodelovanje z vsemi narodi, obsodbo in odklanjanje politike izsiljevanja in pritiska.

V zadnjih štirih letih je prišlo do naglega povečanja življenjskih stroškov, zaprtja številnih podjetij, odpuščanja delavcev (samo v industriji za predelavo mesa je bilo v zadnjih dveh letih odpuščenih 15.000 delavcev), izvedli so denacionalizacijo vrste podjetij, zlasti pa petrolejske industrije. Po pisanju urugvajskega lista «Marcha» se je indeks zaposlenih v industriji znižal v Argentini s 100 v letu 1952 na 92 v 1959 in na 84 v letu 1961. Industrijska proizvodnja se je od 1956 do 1958 povečala za 3 odst., vendar se je leta 1959 zmanjšala za 11 odst. Hkrati s tem je tuji kapital dobival nove koncesije in utrjeval svoj položaj v argentinskem gospodarstvu. Problem tujega kapitala v Argentini je sploh zelo pereč. Po podatkih ekonomske komisije Združenih narodov za Latinsko Ameriko je tuji kapital vložil v Argentino od leta 1900 pa do leta 1955 kot dolgoročne investicije 1,5 milijarde dolarjev. V istem obdobju pa je odteklo iz Argentine 3,6 milijarde dolarjev, kar pomeni, da je za vsak vloženi dolar tuji kapital odnesel kot dividende, obresti in podobno 2,5 dolarja. Takšen položaj na gospodarskem področju je spremljala protistavkovna intervencija vladnih organov v sindikatih. Kljub nekaterim prizadevanjem Frondizijeve vlade, da najde v zunanjepolitični usmeritvi lastno pot v duhu potreb države, ni prestopila tradicionalnih okvirov tako glede političnih kakor tudi glede gospodarskih odnosov.

Vsi ti problemi, način in hitrost njihovega reševanja odsevajo sedanje razmerje sil v tej državi. Zato se mora sklepati, da stoje prav ti nerešeni problemi v ozadju današnjih političnih spopadov v Argentini.

Na procesu v Messini je p. Agrippino priznal, da je neko pismo njegovo. Pisal ga je provincialu ter se pritožil, da ga je v razgovoru z drugimi menihi imel za zločinca. P. Agrippino pa je tudi močno užalil odvetnike, ko je enemu izmed njih dejal: «Če bi vi imeli tako čisto vest, kot jaz, mi ne bi stavljali takih vprašanj»

Odobren na Poljskem zakon o javnih zborovanjih

VARSAVA, 30. — Poljski «sejm» je včeraj odobril novi zakon o javnih zborovanjih. Glasovanja so se vzdržali poslanci skupine «Znak» (napredni katoličani) in katoliške ločine Frankovskega. Število teh poslancev je neznatno, saj jih je vseh skupaj le nekaj več kot deset. Poslanci teh dveh skupin so kritizirali zakonski načrt o javnih zborovanjih, češ da bi utegnil prizadejati cerkvene svečanosti, kot n.pr. procesije in romanja. V imenu večine «sejma» jim je odgovoril poslanec Ljubljenski, ki je dejal, da je zaskrbljenost opozicije neutemeljena ter da zakonski načrt ne ogroža verske svobode katoličanov.

Pomemben referendum v Švici včeraj in danes

Ali se bo Švica odločila proti atomskemu orožju

«Protiatomsko gibanje» podpira švicarska delavska stranka, ter številne politične, znanstvene in verske osebnosti, proti njemu pa je parlament in glavne politične stranke

ŽENEVA, 30. — Švicarsko ljudstvo mora danes in jutri sprejeti eno najvažnejših odločitev: sprejeti ali zavrniti atomsko oborožitev. Ob zaključku parlamentarne debate o jedrski oborožitvi 29. aprila 1959 je nastalo široko ljudsko gibanje, tako da so kmalu zbrali 70.000 podpisov, ki zadostujejo, da se pri zvezni vladi v Bernu predloži pobuda za referendum. Pobudniki so ustanovili «protiatomsko gibanje» in so pri tem dobili podporo švicarske delavske stranke, številnih osebnosti, skupin ter političnih, znanstvenih in verskih združenj.

Pobudi je sledila živahna kampanja, ki teži za tem, da ljudstvo odobri, da se v ustavo vnese nov člen: «Na ozemlju švicarske konfederacije je prepovedano izdelovati, uvažati, prevažati, vskladiščevati in uporabljati jedrsko orožje vseh vrst, kakor tudi dele tega orožja.»

Rezultat referenduma se zdi še vedno negotov, čeprav so se proti sedanji pobudi postavili parlament in glavne politične stranke, med katerimi tudi socialistična.

Zagovorniki pobude pozivajo, naj Švica stori enostransko gesto v korist miru. Ta gesta naj bi služila kot zgled drugim državam in bi imela velik odmev po vsem svetu. Gre za to, da se odstrani nevarnost jedrske vojne, da se izreče zaupanje v moralne sile in da se zruši ravnotežje med uničevalnimi in ustvarjalnimi silami. Zagovorniki Švice brez atomskega orožja podkrepljujejo to svojo tezo z naslednjim:

1. Uvedba atomskega orožja je v nasprotju z nevtralnostjo. Če bi Švica kupila jedrsko orožje, bi se morala podrediti pritisku enega od obeh blokov.

2. Protiatomska pobuda teži za tem, da se zajamči varnost dežele pred atomsko vojno.

3. Vera obsoja jedrsko orožje in vojno.

4. Švica mora imeti možnost, da se vključi v katero koli evropsko brezatomsko področje.

Toda največjo podporo pobudi so dali številni znanstveniki, ki so opisali vse grozote atomske vojne.

Nasprotniki pobude pa takole utemeljujejo svojo tezo:

1. Do sedaj ni bil sprejet noben sklep glede opreme švicarske vojske z jedrskim orožjem.

2. Predčasna pobuda bi lahko imela hude posledice v deželi.

3. Vprašanje atomske razorožitve spada v pristojnost velikih držav.

4. Pobuda predstavlja gibanja, katerih težnja je ošibiti Zahod in majhne države.

5. Gre za neumestno pobudo, ki se sedaj ne postavlja konkretno, ker parlament ni še nič storil glede tega.

V nedeljo zvečer bodo vsaj deloma znani rezultati referenduma.

—«»—

Štirje delavci ubiti pri eksploziji kotla

GREENSBORO (Severna Karolina), 30. — Včeraj je v Greensboru eksplodiral velik parni kotel v neki tovarni. Eksplozija je ubila štiri delavce ter jih ranila 14. Siloviti sunek je vrgel dele kotla do 800 metrov daleč. Kontrolni organi so pregledali kotel deset minut pred eksplozijo. Ko je prišlo do tragičnega dogodka, je bilo pri mizi sedem oseb. Kavo sta popila samo Boaretto in njegova žena, medtem ko je vnuk Alfredo Raisa popil le majhno količino. Ostali niso pili, ker je imela tekočina neznosen okus.

Po vsej verjetnosti gre zgolj za nesrečen primer. Pri hiši so namreč uporabljali strup za kmečke potrebe.

—«»—

Celentanu so ukradli dve kitari in obleko

MILAN, 30. — Adriano Celentano, znani pevec lahkih popevk, je izgubil svoje delovno orodje: neznani tatovi so mu ukradli dve kitari. Celentano je parkiral svoj avtomobil v neki ulici v milanskem predmestju Sesto San Giovanni. Odšel je za kratek čas k nekemu svojemu prijatelju, a ko se je vrnil, ni več našel v avtomobilu dveh električnih kitar ter kovčka, v katerega je spravil razna oblačila. Škoda znaša baje pol milijona lir.

Stroga obsodba morilcev OAS

PARIZ, 30. — Proces proti morilcem policijskega komisarja Gavouryja, ki je bil na ukaz OAS zaboden v Alžiru, se je končal z dvema smrtnima obsodbama, dvema obsodbama na dosmrtno ječo, z eno na deset let in eno na pet let pogojno. Na smrt sta bila obsojena Albert Devocar, bivši padalski narednik v tujski legiji, ter zavarovalni agent Claude Piegts, ki sta zločin organizirala; na dosmrtno ječo izvršitelja zločina Claude Tenne in Herbert Petri, obadva legionarja-dezerterja; na deset let študent Jacque Almassari, ki je v komplotu sodeloval, in na pet let pogojno Paul Frapolli, ki je imel zločince pod streho, a ni vedel za njihove načrte.

Danes izrečena obsodba pred vojaškim sodiščem je najbolj stroga, kar jih je bilo izrečenih v zadnjih mesecih na procesih proti teroristom, pripadnikom OAS.

—«»—

Nekaj statistike o proizvodnji avtomobilov

TURIN, 30. — Urad za industrijsko statistiko sporoča, da je proizvodnja avtomobilov v Italiji narastla v letošnjem januarju na 71.856 motornih vozil. Lani je ta proizvodnja znašala 52.171 vozil. Potemtakem znaša porast 37,7 odst. Proizvodnja osebnih avtomobilov pa je v tem okviru narasla za celih 41 odstotkov ter je dosegla v omenjenem mesecu 66.275 vozil proti 47.000 lanskega januarja. Tovorniki so zabeležili mnogo nižji porast, in sicer samo 9,1 odstotka, saj je znašalo njihovo število v letošnjem januarju samo 5.317 proti 4.872. Proizvodnja avtobusov pa je celo padla. V januarju lani so jih proizvedli 299 a v letošnjem januarju samo 264.

Tudi izvoz motornih vozil se je precej povečal, in sicer za 57,7 odst. V letošnjem januarju so izvozili 24.564 osebnih avtomobilov proti 15.724 v lanskem januarju. Povečal se je tudi izvoz tovornikov (943 proti 441) in avtobusov (82 proti 56). Skupno so izvozili 35,6 odstotka celotne letošnje januarske proizvodnje.

—«»—

Posebna novost: tatvine s striptizom

PARIZ, 30. — Neki neznanec je v 24 urah zagrešil kar dve tatvini s strip-teasom. Njegov zadnji podvig se je odigral včeraj ob 14. uri. Neznanec je vstopil v neko slaščičarno ter naročil nekaj slaščic. Ko se je prodajalka obrnila, da bi mu postregla, je neznanec skočil za prodajalni pult ter ji z nožem v roki zagrozil, naj ne kriči. Dejal je: «Sem tu, ker potrebujem denarja». Takoj nato je porinil dekle v prostor za prodajalno, kjer jo je prisilil, da se je slekla. Takoj nato je ukradel iz blagajne dva tisoč lahkih frankov ter tisoč težkih frankov. Tatvino je javila policiji neka ženska, ki je malo potem prišla v trgovino.

—«»—

Pila sta kavo v kateri je bil strup

PADOVA, 30. — Sodne oblasti so uvedle preiskavo v zvezi s tragično smrtjo 76-letnega Giacoma Boaretta ter njegove 69-letne žene Armide Raisa. Zakonca sta umrla potem, ko sta popila skodelici kave, v kateri je njun sin Giovanni vlil manjšo količino nekega strupa, ker je mislil, da gre za žganje. Strup je bil namreč v neki steklenici, na kateri je bil napis «žganje».

V Villar Perosa sta našla smrt 16-letna dvojčka Primo in Secondino Lucchetta. Nameravala sta iz nekega transformatorja napeljati tok v bližnje jezero, da bi na ta nedovoljen način lovila ribe. Toda nesreča je hotela, da ju je ubil tok 3000 voltov

knjige — gledališče — film — glasba — slikarstvo

Tudi Tržačani in Koroški na pevskem festivalu v Mariboru

Sredi junija bo v Mariboru velik zvezni pevski festival, kakršen je bil po osvoboditvi v Jugoslaviji le eden: pred tremi leti v Nišu. Prišli bodo najboljši amaterski zbori iz vse države.

V Maribor prideta po dva najboljša zbora iz Srbije in Hrvatske, po eden iz Makedonije, Bosne in Hercegovine ter iz Črne gore, Slovenija bo pa poslala tri svoje zbore, ki so se najbolj odlikovali na lanskoletnem republiškem festivalu zborov v Mariboru. Organizatorji pa niso pozabili tudi na zamejske zbore in tako bosta v teh dneh, to je 16. in 17. junija, nastopila tudi najboljša zbora tržaških in koroških Slovencev.

Te dni je v Sarajevu tretji festival malih odrov

Na tretjem festivalu malih odrov v Sarajevu, ki se je pričel 30 marca in bo trajal do 6. aprila, bodo udeleženci uprizorili devet odrskih del. Nastopili bosta tudi skupini iz Ljubljane, in sicer Oder 57 z Zajčevo odrsko pesnitvijo Otroka reke v režiji Tarasa Kermavnerja in gledališče Ad hoc s Sartrovo dramo Nečiste roke v režiji Drage Ahačičeve.

Komorno gledališča HNG iz Zagreba bo uprizorilo Okus po medu Shelagh Delaney, beograjska skupina «A» Stojanovičevo dramo Nevarne vode, beograjski Atelje 212 Mrožkove Policaje, Mali oder Jugoslovanskega dramskega gledališča Med resničnostjo in sanjami (večer velikih monologov), dramski studio Radia Zagreb Mrožkov Striptiz, Malo gledališče iz Sarajeva Shawovega Pigmaliona in isti ansambel odrsko zgodbo Mali princ po romanu Saint-Exuperyja v priredbi Bore Grigoriča.

Tudi letos bo imel festival delovni značaj.

Vladimir Kobler nov dirigent v Mariboru

V mariborski Operi je že pričel svoje delo in se z njim predstavil občinstvu novi dirigent Vladimir Kobler; v Maribor je prišel iz Osijeka. Kobler je študiral v Ljubljani na Akademiji za glasbo pri dr. Danilu Švari. V sezoni 1951/52 se je zaposlil kot dirigent v Osijeku, kjer je ostal dve sezoni. Potem je eno leto prebil v Subotici, kjer je poleg opernega dela opravljal še poste direktorja srednje glasbene šole, direktorja in dirigenta filharmonije in vodje koncertne poslovalnice. Ko je bila tam Opera ukinjena, se je vrnil v Osijek ter prevzel direktorsko in dirigentsko mesto. Ko pa je prišla ponudba iz Maribora, jo je sprejel.

Številna gostovanja zagrebške Opere

Kot smo deloma že poročali, bo Opera Hrvatskega kazališta iz Zagreba gostovala v Berlinu, kjer bo izvedla Bizetovo «Carmen», «Borisa Godunova» M. Mussorgskega in Gotovčevega Era. Zagrebški balet pa bo nastopil v Salzburgu in Lizbonu z Lhotkovim «Vragom na deželi», z «Rapsodijo na Paganinijevo temo» Rahmaninova in «Gibi» Kabalevskega.

Nevšečnosti Antoniette Stella z Metropolitansko Opero

NEW YORK, 30. — *Italijansko sopranistko Antoniette Stello, ki je imela sijajne uspehe v Metropolitanu od 1956 do 1960, je ameriški sindikat glasbenih umetnikov izključil od vsakega sklepanja angažmajev za dobo enega leta. S tem se je končal dveletni spor med pevko in metropolitansko Opero. Začelo se je, ko se aprila 1960 pevki ni dala na turnejo po deželi in predložila zdravniško spričevalo. Vodstvo Opere je moralo vzeti »bolezen» na znanje, čeprav slabe volje. Ko pa se je Stella vrnila v Italijo, ni počivala, temveč je takoj sprejela pogodbo za devet predstav v Scali. Vodstvo Metropolitana je stvar predalo omenjenemu sindikatu. Pevka se je opravičevala, da je njena neraz položenost takoj prenehala po prihodu v Italijo. Priznala pa je tudi, da je bilo nekaj napetosti med njo in vodstvom Metropolitana, med drugim tudi zaradi «pravice», da se tudi sama predstavi pred zastorom občinstvu. Odločitev, ki jo je sindikat sprejel, je najbolj stroga, kar jih je bilo kdaj sprejetih glede na kakega pevca. Giulietta Simionato je pred leti morala plačati globo 500 dolarjev, ker je neopravičeno ni bilo na predstavo. Pritožba Opere v San Franciscu proti Mariji Callas leta 1959 zaradi neizpolnjevanja pogodbe, pa se je končala v korist pevke.*

Drage umetnine na dražbi

LUCA, 30. — *Tri milijone in tri sto tisoč so ta večer plačali za sliko Campiglija «Dve figuri». Slika je bila prodana na dražbi 110 del, ki jih je zbral neki znani zbiratelj. Občinstvo je prišlo z vseh strani Italije, zlasti iz Lombardije in Lazia. Za tri milijone so prodali «Moža s polja» Rosaia, za 2.600.000 «Gladiatorje» De Chirica in za isto vsoto tudi njegovo delo «Pohištvo v dolini». Za dva milijona je šel «Mož na mostu» Vianija, «Lastni portret» Balle za milijon 800.000 in «Tihožitje» De Pisisa za 1.250.000. Neprodano ni ostalo nobeno izmed 110 del.*

Eddie Fisher zanika poiom z Liz Taylor

NEW YORK, 30. — *Eddie Fisher je imel tiskovno konferenco v nekem hotelu v Manhattanu. Takoj je zanikal vesti, ki vztrajno krožijo, češ da se je njegova žena Elizabeth Taylor zaljubila v angleškega igralca Richarda Burtona, s katerim skupaj igra v filmu «Kleopatra». (Burton igra v tem filmu Antonija). Ko so časnikarji vprašali, ali bi žena tudi bila pripravljena dati izjavo, da so omenjene vesti «absurdne, smešne ter absolutno neresnične», je Fisher odgovoril: «Mislim, da bi.» Čez nekaj minut je pozvonil telefon; Fisherja je klicala Liz iz Rima. Ko se je vrnil k časnikarjem, je povedal, da je žena odklonila, da bi podala enako izjavo kot on. «Saj veste, kako je,» je dejal Fisher, «lahko prosite kako žensko, naj naredi kako stvar, pa je ne naredi vedno.» Povedal je še, da sta z Burtonom dobra prijatelja.*

—«»—

Konferenca o prehrani afriških dežel

PARIZ, 30. — Vprašanje prehrane afriških dežel bodo obravnavali na konferenci, ki se bo sestala 2. aprila in katere se bo udeležilo petnajst ministrov afriških dežel, ki so povezane s Francijo. Na konferenci bodo tudi zastopniki FAO, UNICEF ter OMS. Maroški minister za kmetijstvo Guedira je že prispel v Pariz.

Resolucija koroških partizanov avstrijski vladi

Preteklo nedeljo je bil v Celovcu petnajsti občni zbor Zveze koroških partizanov, ki je potekal v znamenju dveh zgodovinskih obletnic: 20-letnice začetka oboroženega upora koroških Slovencev proti fašizmu ter 20-letnice nasilne izselitve koroških slovenskih družin. Tema obletnicama je dal glavni poudarek v svojem referatu predsednik ZKP Karel Prušnik-Gašper, poudarjeni pa sta bili tudi v diskusiji in še posebej v resoluciji, ki jo je občni zbor sklenil nasloviti na zvezno in deželno vlado. Resolucija se glasi:

Koroški slovenski partizani, ki smo se z orožjem v roki borili proti nacifašizmu, z zaskrbljenostjo spremljamo pojave porajajočega se neonacizma, oživljanja antisemitizma in na Koroškem še posebej jačenja nemškega nacionalnega šovinizma.

V tej zvezi opozarjamo zvezno in deželno vlado na znano pobalinstvo čečkanja kljukastih križev ob začetku procesa proti Eichmannu, na skrunitve židovskih pokopališč, na vsako leto ponavljajoče se požiganje trakov in vencev na partizanskih grobovih, na protizakonito vplivanje na naše ljudi in hujskanje proti zavednim koroškim Slovencem ob vsakoletnem šolskem vpisovanju in zlasti ob lanskem judskem štetju ter končno na šovinistično hujskanje proti upravičenim zahtevam našega ljudstva v delu nemškega tiska in v posameznih nemških narodno-probojnih društvih.

Ob teh neizpodbitnih dejstvih smo tem bolj razočarani, da proti vsem tem pojavom do danes ni bilo storjenih nobenih učinkovitih ukrepov. Kakor po eni strani z zadovoljstvom pozdravljamo sklep zvezne vlade, da bo obnovila zločinsko razstreljeni spomenik v čast padlim za svobodo v borbi proti fašizmu na pokopališču v Št. Rupertu pri Velikovcu, tako smo po drugi strani razočarani, da pristojnim organom do danes še ni uspelo najti krivcev in storilcev tega zločina. To je še posebej značilno zaradi tega, ker policijske oblasti v nobenem primeru, ko je šlo proti koroškim Slovencem, niso našle krivcev. Naj omenimo v tej zvezi le odstranitve slovenskih napisov, zahrbtne napade na zavedne koroške Slovence in ne nazadnje značilnost, da tudi državno pravdništvo doslej niti v enem samem prijavljenem primeru ni našlo vzroka za ukrepanje, čeprav gre v nekaterih slučajih za nedvoumne prekrške proti paragrafu 302 kazenskega zakona.

Zato koroški slovenski partizani pozdravljamo predlog pravosodnega ministra dr. Christiana Brode za spremembo kazenskega zakona «v zaščito notranjega miru» in ne moremo razumeti pomislekov proti uzakonitvi teh nujno potrebnih določil v zaščito verskih, rasnih in narodnostnih skupin. Iz zgodovine nacizma na Koroškem vendar vemo, da so vsi poborniki proti upravičenim narodnostnim zahtevam koroških Slovencev bili potem najhujši poborniki nacizma, ki se ni ustrašil pred fizičnim iztrebljanjem židovskega in drugih negermanskih narodov.

Ob dvajsetletnici začetka oboroženega odpora koroških Slovencev in nasilnega izseljevanja našega ljudstva zato tem bolj pozorno in resno spremljamo zgoraj omenjene pojave, ki so sila podobni onim iz časa neposredno pred nacistično okupacijo. Pri tem moramo opozoriti tudi na dejstvo, da so v ozadju iste sile, ki nočejo mirnega sožitja med narodoma na Koroškem. Zato zvezno in deželno vlado opozarjamo na vse to in pričakujemo ustrezne ukrepe.

Hoteli so obnoviti nacistično stranko

KARLSRUHE, 30. — Danes je vrhovno sodišče obsodilo tri nemške državljane, ki so bili obtoženi, da so ustanovili neonacistično gibanje «Freikorps Grossdeutschland». Gibanje je nameravalo obnoviti bivšo Hitlerjevo nacistično stranko NSDAP, vsaj v pogledu njenega programa. Obtožence so obdolžili med drugim tudi, da so oskrunili pokopališče «Jammerthal», kjer počivajo posmrtni ostanki številnih Judov in antifašistov, ki so jih nacisti umorili v koncentracijskem taborišču Salzgitter-Lebenstedt v Spodnji Saški.

Glavnega obtoženca, 31-letnega Guenterja Zonnemanna, so sodniki obsodili na šest let zapora. Ostala dva obtoženca, in sicer 36-letnega Edelmutha Dietza ter Eberta Bernta, pa na dve leti in šest mesecev, oziroma eno leto zapora.

Novo nacistično gibanje je pridobilo nekaj privržencev v raznih nemških deželah. Obtoženci so priznali, da bi moral «Freikorps Grossdeutschland» razpolagati s tremi «udarnimi bataljoni», ki bi po svoji organizacijski strukturi in načinu delovanja bili nalas podobni bivšim SS oddelkom. Bataljon «Volkodlak» bi moral delovati v zvezni republiki, bataljon «Konzul» v Vzhodni Nemčiji, a bataljon «Planika» v Avstriji. Bataljon «Volkodlak» je imel nalogo, da čimprej napravi razne atentate na nekatere politične in upravne osebnosti v zvezni republiki. Predvideni so bili tudi atentati na vidne osebnosti judovske skupnosti.

—«»—

Najela za 1000 dolarjev morilca snahe

NEW YORK, 30. — Pred desetimi dnevi se je brivec James Corona vrnil domov ter našel svojo 19-letno ženo Elisabeth Guidi, ki je zadavljena ležala ob zibelki njunega šestmesečnega otroka. Včeraj je James Corona zvedel, da mu je ženo umorila njegova 54-letna mati Clementina Corona, h kateri se je preselil po ženini smrti.

Clementina Corona je sklenila, da bo umorila snaho; nasprotovala je namreč sinovi zakonski zvezi. Najela je nekega 42-letnega Johna Griffitha, kateremu je obljubila tisoč dolarjev, če bi umoril sinovo ženo. Griffith je sicer zadavil mlado Elisabeth, toda tisoč dolarjev ni prejel.

Nesreča na morju pri Sardiniji

Ne oglaša se več ladja s sedmimi člani posadke

Iskanje na področju, ki ga je ladja označila s svojim pozivom SOS, ni dalo nobenega rezultata

CAGLIARI, 30. — Iskanje motorne ladje «Amor» (499 t), ki je davi ob osmi uri oddala znak SOS ter sporočila, da se nahaja v velikih težavah približno 30 milj od Alghera, ni dalo nikakega rezultata. Na mesto, ki ga je ladja navedla, je odplula francoska ladja «Dyebel Dira», motorna ladja «Lorna» ter ribiški ladji «Rinascita» in «Galita», toda nobena ni dobila nikakega stika z «Amorjem». Ladje, ki so prišle na pomoč, so preiskale vse področje in isto je opravil še helikopter. Našli so neki rešilni pas in jopič z začetnicama R.F. ter neko prazno steklenico. V prvih popoldanskih urah je ribiška ladja «Galita» obrežnemu radiu sporočila, da je opustila iskanje in hiti v pristan, ker se je morje zaradi vetra poslabšalo. Pri iskanju pa se je medtem pridružila še neka enota vojne mornarice in več letal.

Nekaj enot vojne mornarice je nadaljevalo iskanje še ob reflektorjih. Ladja «Amor» je bila zadnjič v pristanišču v Porto Empedocle, kjer se je vkrcalo sedem mož, ki so se nahajali na ladji. Da se je ladja potopila, se zdi že gotovo. Možno bi tudi bilo, da je sporočila netočne podatke o mestu, kjer naj bi se bila nahajala. Toda v tem primeru bi še oddajala sporočila po radiu in bi odgovarjala na pozive, a je po njenem prvem pozivu ni bilo več slišati.

—«»—

Še 23 milijonov ima na vesti

RIM, 30. — Pred tretjo sekcijo kazenskega sodišča se bo moral 5. aprila zagovarjati Giovanbattista Ricciardi, osrednji državni zakladnik. 30. junija 1959, ko bi moral stopiti v pokoj, se je Ricciardi polastil 223 milijonov lir. Primanjkljaj so odkrili šele v aprilu 1960. Upokojeni zakladnik je v več obrokih vrnil dve sto milijonov lir. Ko pa so ga prijavili sodišču, je izginil in z njim je izginilo tudi 23 milijonov lir.

—«»—

PARIZ, 30. — Pariški župan Paul Minot je sprejel v Hôtel de Ville štiri šolarje iz Rima. Gre za zmagovalce pri natečaju z naslovom «Spomlad v Parizu», ki ga je v Rimu organizirala francoska ustanova za turizem.

—«»—

WASHINGTON, 30. — Namestnik šefa generalnega štaba informativne službe ameriške aviacije general Robert Breitweiser je pred kongresno komisijo izjavil, da je vse sovjetsko tehnično osebje zapustilo Kitajsko, zaradi česar je začel zaostajati tehnični razvoj Kitajske.

DVE POTI ČLOVEKA: V SREČO ALI POGUBO

Vesolje lahko element miru

Pismo nemškega vojaka pred smrtjo Dialog dveh državnikov, ki je od njega odvisna sreča človeštva - Šest točk ameriškega predsednika in odgovor Hruščeva

Pred sedmimi ali osmimi le- je bila odkrita kopica pi-, ki so jih obkoljeni nem- vojaki pred Stalingradom ali svojim družinam, a jih zurni urad Wehrmachta ni hotel posredovati vsled hove defetistične vsebine. nemški vojaki so v njih z ostrejšimi izrazi napadali tlerjevo nacistično politiko, jih je privedla v apokalip- no situacijo, pri kateri ni o zanje več nobene rešit- Eden od teh, v civilnem ljenju meteorolog, je svoji tri med drugim pisal tudi —vesolju. Pisal ji je, kako v času nočne stražne služ- gledal v ledeno rusko ne- in razmišljal. V globoki stalni noči je iznenada ob- til vso neznansko razsež- st vesolja in — morda v tnji, da se mu bliža konec pomislil, kako so ta koz- čna prostranstva pravzaprav bitelj, ki bo nekoč združe- ll ljudi, države in svetove. Danes bi se morda zdelo smeš-, če bi politični opazovalec preročanstvo nemškega vo- ka, prepričanega, da je sto- l po napačni poti, hotel teti za moto svojega komen- rja o sedanjih najaktualnej- h političnih aspektih sodelo- nja držav v vprašanjih ve- olja. Toda on je to vendarle oril, ker je neposredno pred stnim uničenjem jasno spo- nal, kako so bilj on in z njim milijoni samo orodje in žrtve aterializirane ideje uniče- lja. In zaradi tega je ne ako otel tiste, ki bodo ostali za lim, opozoriti, naj ne pono e usodne napake, a pri tem e mu je vesolje zdelo v tisti oči kot nekakšen simbol bo- očih drugačnih, boljših od- bosov med ljudmi.

Znanost se, danes, kot mor- da nobeno drugo področje člo- veške dejavnosti, najtesneje povezuje prav z vprašanjem vesolja. Gagarin, Titov, She- pard, Glenn so hkrati sim- boli zmagoslavja človekovega duha, ne glede na njihovo na- cionalno ali ka o drugo pri- padnost, pa tudi politični poj- mi oziroma pojmi za neko do- ločeno politično situacijo. Ono prvo človeka ohrabruje, dru- go pa nikakor ne. Vsled tega lahko Kennedyjevemu pismu Hruščevu in odgovoru le-tega ameriškemu predsedniku pri- sodimo oba omenjena pome- na. Ameriški predsednik je predložil sovjetskemu pre- mieru, da bi združili napore za miroljubno osvajanje vesolja. V petih točkah pisma je rečeno, da obstajajo možno- sti, da bi Rusi in Američani skupno delali na področju proučevanja vesoljske meteo- rologije, in sicer tako, da bi z združenimi močmi izgradili sistem umetnih satelitov, s po- močjo katerih bi se ustvarili za to znanost optimalni po- goji njenega napredka. Drugič: da bi izgradili postaje, ki bi enako koristile tako sovjet- skim kot ameriškim satelitom in vesoljskim ladjam. Tretjič: da bi postavili mreže satelitov za potrebe radia in televizije. Četrtič: da bi proučevali vprašanja zemeljskega magnetizma, oziroma magnetskih polj. In, petič: da bi sodelovali na področju vesoljske medicine, ki bo jutri, ko se bo potovalo na sosedna vesoljska telesa, izrednega pomena.

V svojem odgovoru se je Hruščev docela strinjal s temi principi ameriškega predsednika. Omenjenim šestim točkam je pristavil samo še seznam pravnih norm, ki so za vesolje doslej manjkale.

In tako se prav zdaj začenjajo v New Yorku, pogajanja, oziroma razgovori med SZ in ZDA o tehničnih aspektih tega vprašanja, ki ima hkrati tudi eminentno politično obeležje. Nekateri so pri tem mnenja, da bi to znalo doprinesti k zmanjšanju doslejšnje bojazni in sumničenja, razjasniti politično atmosfero ter ustvariti potrebno medsebojno zaupanje. Drugi, manj optimistično razpoloženi, pa so skeptični, češ da prihaja do tega prav v trenutku zelo ostrih nasprotovanj na razorožitveni konferenci v Ženevi. Zakaj, pristavljajo le-ti, kakor bi vesolje po eni strani moglo biti element zbližanja, tako je lahko po drugi — in temu ni moč oporekati — tudi prostorni element, ki skozenj morejo leteti rakete z atomskimi konicami.

Ta druga, temnejša stran medalje bo razumljivejša, čim bodo postali znani načrti vrhovnih štabov, ki se ukvarjajo z vprašanjem vojno-strateškega pomena vesolja in ustreznega vesoljskega orožja. Hruščev je pred kratkim sporočil, da imajo raketo, tako imenovano globalno raketo ki se z njo lahko ZDA uničijo ne samo preko Severnega tečaja, ampak s katerekoli strani. In to ne da bi bila m goča kakršnakoli obramba proti nji. «Vi jo čakate pri vratih, pravi Hruščev, «ona pa vam pride skozi okno.»

Po drugi strani se govori o ameriškem načrtu, da bi do l. 1970 spremenili Mesec v svoje vojaško oporišče.

V pogojih politične napetosti in stalnih zaostrovanj mednarodnih odnosov, posebno med obema največjima državama, je pozdraviti vsako idejo in realno možno t, da se takšno stanje vsaj postopno odpravi, kakor tudi, da se obenem najdejo vsa tiste najnujnejše skupne točke, na osnovi katerih bi se mogel začeti dolgoten, čeprav dolgotrajen proces zbliževan a in sodelovanja na vseh, pa tudi na vesoljskem področju. Tu še najbolj, ker bi prav v vesolju bleznost utegnila roditi naj strašnejše, za današnji naš razum dobesedno nepojmljive posledice.

NOCOJ KONCERT V AVDITORIJU

Dirigent DEMETRIJ ŽEBRÈ

Sopranistka KSENIJA VIDALI

V SOVJETSKI ZVEZI IMAJO 55 NACIONALNIH PARKOV

Vtem ko prirodo oklepa leden oklep se po reki sprehajajo jate labodov

Prvi nacionalni parki ustanovljeni že koj po revoluciji - Površina vseh znaša okoli 10 milijonov ha - Zlo, ki so ga nacisti napravili ukrajinskemu parku

Izredno nagel tehnični razvoj v civiliziranih državah popači prirodne lepote, hkrati pa ubije ali vsaj zamori določene prirodne značilnosti, ki so izrednega turističnega ali tudi znanstvenega pomena. Da bi se to preprečilo, so v nekaterih državah že pred desetletji začeli ustanavljati tako imenovane prirodne rezervate, nacionalne parke ali rezervate. Znano je n. pr., da so v ZDA ustanovili n. pr. rezervate celo za Indijance, kajti njih število se je naglo krčilo.

Vse bolj gosti pa so prirodni par i ali muzeji, v katerih je prepovedan lov, prepovedana sečnja drv, celo trganje cvetja. Največ podobnih parkov imajo v Sovjetski zvezi, kajti že leta 1921., to se pravi, komaj po dokončani revoluciji, so na ustreznih oblastvenih mestih sklenili, da je treba določene predele zaščititi. Tedaj so organizirali najprej dva velika nacionalna par a, ki sta sicer obstajala že prej, bila pa hudo zanemarjena. Bila sta to Astrahanski park v delti Volge in nacionalni park ob Ilmenskem jezeru.

Od tedaj se je število nacionalnih parkov v Sovjetski zvezi stalno večalo, tako da jih štejejo danes že 55 in zavzema njih obseg okoli 10 milijonov hektarov površine. V načrtu pa je nadaljnjih sedem nacionalnih parkov, ki jih predvideva sedanji gospodarski načrt.

Seveda gre za nacionalne parke, ki niso organizirani na slepo. Nacionalni park se da organizirati in ustanoviti le tam, kjer so krajevne razmere primerne zaradi favne ali flore ali zaradi kake druge prirodne značilnosti.

Na kratko bomo prikazali nekaj značilnosti posameznih sovjetskih nacionalnih parkov, ki so vredni, da jih omenimo. Astrahanski nacionalni park zavzema površino 23.000 ha in je namenjen rastlinstvu in živalstvu, vendar pa prvenstveno vodnemu rastlinstvu in živalstvu kot n. pr. vidram, pelikanom, in drugim vodnim živalim oziroma rastlinam.

Nacionalni park na Kavkazu je večji. Obsega 340.000 ha površine in se razteza od letoviškega kraja Soči do Krasnaje. Polovico tega prostranstva prekrivajo gozdovi s posebnimi vrstami redkega drevja, kot n. pr. tudi štiri tisoč let stara drevesa, ki izhajajo še iz terciara. Med živalmi pa so tu jeleni, gamsi, divje koze, jazbeci ter neke vrste planinski puran.

Se obsežnejši je Altajski nacionalni park med jezerom Teleck in med mejo Mongolije. Gre za tipično tajgo. Pol parka prekrivajo macesnovi gozdovi in cedre. Značilna pa so tudi razna druga rastlinstva, ki so tipična za tajgo.

Najobsežnejši nacionalni park v Sovjetski zvezi pa je park Sikote-Aline. Ta se razteza na površini enega milijona 700 tisoč hektarov ob Ohotskem morju. Tu je strnjena flora in favna treh zemljepisnih področij, ki se med seboj zelo ločijo. Gre za floro in favno Vzhodne Sibirije, spodnjega Amurja in Mandžurije. Tu je doma slavna cadra-velikan, ki zraste tudi do šest metrov visoko. Tu so hrastovi gozdovi in gozdovi brez. Tudi favna je tod zelo pestra. Najbolj značilni pa so tu mandžurski in himalajski medved ter volk in tiger.

Značilen za stepo je ukrajinski nacionalni park v Askani-Novi. Ta je v času zadnje svetovne doživel ogromno katastrofo, kajti nacisti so tod kar

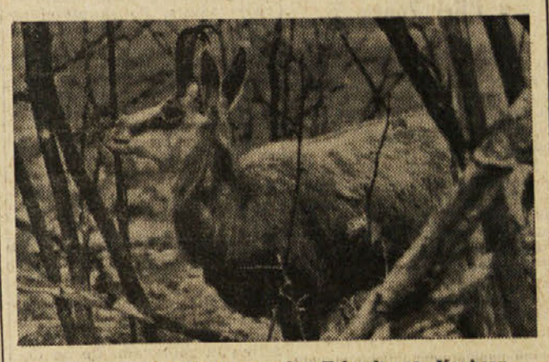

Gams v nacionalnem parku Teberda na Kavkazu

križem pobijali antilope, severne jelene, in še razne druge živali, ki so značilne za pas, ki povezuje Evropo z Azijo. Se bolj tragično za znanost je bilo dejstvo, da so Nemci pobili celo vrsto križancev, ki so jih sovjetski biologi tu vzgojili in vzredili. Sovjetski prirodoslovci so namreč tu gojili zebre, afriške noje in bizone. Vzgojili pa so tudi nove vrste živali, kot n. pr. zebroida, to se pravi križanca med zebro in konjem, ki je bil eden največjih tovrstnih uspehov sovjetske znanosti. Sedaj je ta park spet dobro organiziran, vendar pa ni več tako bogat kot je bil pred zadnjo vojno.

Tudi nacionalni park na krimskih gorah, ki se razteza na 32 tisoč ha površine, je bil spet obnovljen. Tu so doma posebne vrste jeleni, srne, določena vrsta kozorogov in raznih drugih živali.

Eden najbolj znanih nacionalnih parkov Sovjetske zveze je v Zahodni Belorusiji, Njegova površina znaša 128.000 ha. Značilen je po svojih gozdovih ter po ponovno podivjanih konjih, tako imenovanih «tarpansih», ki so čez leto temne barve, pozimi pa postanejo beli. Tu so doma tudi severni jeleni, navadni jeleni in še cela vrsta drugih živali.

Izredno bogastvo predstavlja park Kronotoskij, ki se razteza na polotoku Kamčatki proti Pacifiku, v dolžino 250 km, vendar pa na nekakšnem platoju, ki ga obdaja štirinajst ugaslih vulkanov. To področje prečkajo tokovi vročih rek. Med temi je tudi reka, ki kljub tolikšni zimi nikoli ne zamrzne. Izhaja namreč iz vročih virov. Tod so tudi značilni vroči gejziri, iz katerih se včasih dviga vrela voda tudi do 40 metrov v višino. Tod žive medvedi, veliki jeleni in ob obali tako imenovani morski levi. Zimska doba nudi tu izredne zanimivosti. Vse področje je v zimskem času pod debelimi plastmi ledu, v reki Kronockaji pa plavajo jate labodov in rac. Ni redko, da tod tudi sredi najhujše zime naletimo na jato ptic-selivk, ki se ne sele, ker jim je tudi čez zimo tukaj prijetno.

Ze v začetku smo omenili, čemu so ti parki organizirani. V vsakem parku je cela vrsta inštitutov, v katerih deluje veliko število znanstvenikov, kajti ti parki nudijo možnost proučevanja klime, geologije, biologije in še marsičesa drugega.

KULTURNO ŽIVLJENJE ITAL. MANJŠINE V ISTRI

Zelo bogat program italijanskih krožkov

Po slikarski razstavi je na vrsti cel niz prireditev

(Od našega dopisnika)

REKA, konec marca. — *Na zadnji seji tajništva Italijanske unije za Istro in Reko je bil sprejet program za umetniško-kulturno dejavnost v letošnjem letu. Po slikarski razstavi, ki je bila organizirana v januarju in namenjena tako poklicnim umetnikom kot tudi umetnikom — diletantom, pripradnikom italijanske etnične skupnosti, je na programu organiziranje pregleda dejavnosti diletantskih odrov posameznih krožkov. Ta pregled ali bolje tekmovanje se bo vršilo v Bujah 7. in 8. ter 14. in 15. aprila.*

Organizacijo te kulturne manifestacije je prevzel italijanski kulturni krožek «Francesco Papo» iz Buj. Ta bo poskrbel tudi za organiziranje nekaj stranskih razstav v zvezi z dramsko dejavnostjo krožkov, nadalje razstavo o založbi «Edit», ki bo organizirana ob desetletnici obstoja in dejavnosti te založniške hiše italijanske etnične skupnosti. Končno bo organizirana še stranska razstava o kulturni dejavnosti v letih 1960 in 1961.

Za tekmovanje v Bujah se pripravljajo diletantski odri italijanskih kulturnih krožkov in sicer reškega, puljskega, rovinjskega, dinjanskega, galežanskega ter bujskega krožka ter italijanskih kulturnih krožkov s Koprskega.

Posebna komisija, ki jo bodo sestavljali igralci reške italijanske Drame bo prisostvovala zaključnim vajam teh diletantskih skupin in določila, kdo bo na tekmovanju nastopil. Vsem diletantskim dramskim krožkom, ki bodo na tej kulturni manifestaciji sodelovali, bodo izročene posebne diplome.

Na zaključno prireditev bodo povabljeni predstavniki krajevnih in republiških oblasti ter predstavniki jugoslovanskega ter tudi tujega tiska.

V prvi polovici maja bo v Rovinju letni pregled kulturno-umetniške dejavnosti italijanskih šol, ki bo organiziran vzporedno z razstavo risb, ki jo organizira mesečnik «Il Pioniere». Hkrati s tem bo organizirano tudi ugankarsko tekmovanje. Točni datum te prireditve bo določila posebna šolska komisija pri tajništvu Italijanske unije za Istro in Reko.

Mesec pozneje in sicer 23. junija bo v Dinjanu pregled dejavnosti italijanskih kulturnih krožkov in delavskih umetniško-kulturnih združenj, naslednjega dne, t. j. 24. junija pa bo v Galežani prvi nastop folklornih krožkov, katerega se bodo udeležili rovinjski krožek, galežanski krožek in krožek iz Dinjana. Tajništvo Unije je predlagalo, naj bi kot goste na to prireditev povabili folklorne skupine iz Portoroža in Gradiške. V okviru te manifestacije bo tudi zasedanje, na katerem se bo obravnavala istrska folklora, seveda italijanska. Na to zasedanje bodo prišli tudi strokovnjaki iz Beograda in Zagreba ter strokovnjaki iz Italije.

V začetku julija bo v puljski areni organiziran festival pesmi, s katerim se bo zaključilo tekmovanje, ki ga je razpisala Italijanska unija in ki je namenjeno italijanskim skladateljem. Na tem festivalu bodo pevci, člani italijanske manjšine, nastopili s pesmimi, ki bodo odnesle največ glasov, ter z najbolj uspelimi italijanskimi in jugoslovanskimi popevkami.

Ko tajništvo Italijanske unije za Istro in Reko ugotavlja uspeh, ki ga je dosegel dopolnilni seminar v Kopru, katerega so se udeležili zelo cenjeni profesorji iz Italije, sporoča, da se bo ta zelo koristna izkušnja ponovila tudi letošnje poletje. Prihodnji tečaj se bo vršil od 16. do 28. avgusta v Rovinju. Prvih šest dni zasedanja bo posvečenih proučevanju italijanske zgodovine. Tečaj se bo vršil pod vodstvom okrajnega ljudskega odbora iz Pulja. V ta namen so ustrezni organi že stopili v stik z nekaterimi profesorji iz Rima, Ancone, Padove, Trsta, Turina, Zagreba in Beograda.

Ko je tajništvo Italijanske unije proučevalo dejavnost založbe «EDIT», je poudarilo, da je založba v letu 1961 uvozila iz Italije toliko knjig kot še nikoli prej. Nabavljenih je bilo v celoti 4812 knjig s področja tehnike, slovstva, mladinskega slovstva, pa tudi politične vsebine. Po predvidevanjih pa se bo to že itak veliko število v prihodnjem letu podvojilo.

Na koncu je tajništvo razpravljalo tudi o novem štatutu Unije, ki je bil v grobih obrisih že sprejet, ki pa mora priti še v diskusijo širšega odbora Unije, da bi ga odobril. Širši odbor Unije bo sklican zelo verjetno v Dinjanu v času že omenjene manifestacije italijanskih kulturnih krožkov.

V. Z.

Iz umetnostnih galerij

Dolores Gerbin v «San Giusto» Macarol in Ivančič pa v «Rossonijevi»

V Skednju živita in deluje ta dva ne več mlada slikarja samouka. Sta to Lojze Macarol in August Giovannini-Ivančič po domače. Oba slikata že mnoga desetletja, a sta se le tu pa tam pokazala, na raznih kolektivnih razstavah, medtem ko sta se za večjo osebno razstavo odločila šele sedaj. Mislim pa da ta njuna skromnost ni bila ravno na mestu, ker imata oba vse slikarske sposobnosti, s katerimi bi se gotovo že zdavnaj uveljavila in dosegla določen sloves. Tako pa šele sedaj stopata pred naše občinstvo s svojimi olji, ki vise v galeriji Rossoni.

Macarolovim slikam se pozna, da so iz dveh obdobij. So tu take, ki so slikane s čopiči, in one, ki so izdelane z lopatico. V prvih je barva bolj zadržana, v drugih pa bolj živahna, a v obeh načinih se nam odkriva kot dober pozno impresionističen kolorist najrazličnejše tematike. Pokrajine, obrežne slikovitosti, živali in cigani, vse mu gre lepo izpod rok. Posebno uspeli pa sta obe sliki škedenjskega pristana in sličice koz in konjev na paši. Macarol je torej neizumetničen slikar preprostega življenja, katerega utripe je posrečeno zajel v svoja dela.

Cisto drugačen pa je August Ivančič. Tudi on je barvno sočen, a bolj nasičenih tonov in barva mu je glavni namen slikanja. Zato so njegove gozdnate pokrajine le sad njegove pravljične domišljije, polne romantičnih odzivov ekipe mladostnih sanj, tako kot bi si jih želel morda Wagner za ozadja svojih oper. Povsod, iz voda šumečih rek, izza skal in krošenj dreves slutimo skrito pustolovsko nevarnost, ki nas je tako privlačevala za mladih dni.

Enako opojnost izžarevajo tudi njegova tihožitja s cvetlicami, ki četudi slikana po naravi, zadobivajo v sliki eksotični, čar tropskih cvetov. Ivančiču se do neke mere pozna, da so bili nekdaj njegov ideal Mancini in ostali

(Nadaljevanje na 6. strani)

ZDRAVNIŠKI KOTIČEK

Kaj moramo vedeti o božjasti da bi se do bolnikov znali prav ravnati

Bolezen je ozdravljiva, le da zdravljenje terja dolgo dobo - Je pa enostavno

Božjast, padavica ali epilepsija je bolezen, ki je že od nekdaj močno pretresala okolico. Nekoč so ji pravili «morbus sacer», kar pomeni sveta bolezen, božjastnike so pa proglaševali zdaj za svete ljudi, zdaj pa za od peklenščka obsedene; vsem so se pa zdeli čudni, nerazumljivi in strašni. Pa še danes večina ljudi nekako nima rada, če je v njihovi sredini epileptik in bolnik sam pogosto doživlja svojo bolezen kot nekakšno ponižanje, kar ima za posledico, da se umika iz družbe.

Padavico lahko dobi vsak človek. Potreben je samo dražljaj možganske skorje, tiste fine sive substance, ki pokriva površino možganov in v kateri se nanaja na milijarde majhnih celic, kjer se končujejo ali začenjajo živčne niti. Te celice so zelo podobne elektronskim žarnicam, ki se na primer nahajajo v radijskih in drugih električnih aparatih. One stalno sprejemajo in oddajajo impulse v obliki tokov, ki jih lahko merimo in slikamo. Te impulse pa prenašajo živci do mišic, kjer pride do krčenja ali gibanja.

Te električne praznitve se v možganih ne odvijajo brez reda. V možganih so posebni pasovi, ki imajo poveljniški položaj za uravnavanje električnih praznitev. Če bi teh pasov ne bilo, bi vse potekalo brez reda, stihijsko, praznitve bi zadele celotne možgane. Tako bi prišlo v možganih do «požara» in «nevihte», kar bi imelo za posledico, da bi se začele krčiti vse mišice naenkrat in bi tako prišlo do nezavesti in prekinitve zavestnih funkcij.

V opisanem je bistvo epileptičnega napada ali padavice. Napad je lahko močnejši, tako da zavzame ves živčni sistem, ali pa je le samo malo izražen in pride zaradi tega le do manjših napadov. Prišlo je do okvare določenih možganskih področij, zaradi česar je oslabljena kontrola nad neelektrično aktivnostjo možganskih celic.

V vsem tem, torej, ni nič sramotnega, še manj pa svetega. Nekateri ljudje so v tem pogledu zelo občutljivi. Pri njih lahko najmanjši dražljaj povzroči epileptične motnje. Mnogi ljudje dobijo v spanju, ko je kontrola možganske skorje najmanjša, napade. Vedeti tudi moramo, da ima lahko vsako obolenje možgan za posledico epileptične napade. Iz tega sledi, da moramo vsak napad skrbno preiskati, da ne bi morda prezrli začetek neke nevarne možganske bolezni. Če ugotovimo, da gre za običajno obliko božjasti, bomo z zdravljenjem lahko dosegli, da bo postala možganska skorja manj občutljiva za električne dražljaje, ki bodo postali redkejši.

Električne tokove v možganih lahko merimo in slikamo, čemur služi tako imenovana elektroencefalografija. Z njo dobimo definitivno diagnozo obolenja in z njeno pomočjo lahko odkrijemo tudi druge resne možganske bolezni.

Poznamo primere božjasti, ki se hitro končujejo v duševni bolnišnici. Pri tem gre za izredno težke okvare možganov, kjer je bila padavica le zunanji znak obolenja. Pri večini primerov epilepsije gre navadno le za neprijetno reakcijo možganov za povečano občutljivost na razne dražljaje. Pri tem pa ni nujno, da pride do spremembe osebnosti.

Mnogi epileptiki so postali veliki ljudje, po drugi strani je pa spet res, da je mnogo božjastnikov v slabi duševni kondiciji. Ti so zelo potrti, izogibajo se družbe in opuščajo poklicno delo. Neredno še zdravijo, za kar nosi krivdo deloma tudi bolnikova družina, ker pač misli, da je bolezen neozdravljiva, da je božjastnik nesposoben za srečno življenje, da je invalid, ki je v breme skupnosti.

Takega razvoja ne smemo dopustiti in se moramo za vsakega epileptičnega bolnika z vsemi silami bojevati, da ne bi postal žrtev manjvrednostnih kompleksov. Vsak epileptik mora prevzeti obveznosti, ki jih ima do družbe. Majhno je število tistih poklicev, ki jih epileptik ne more in ne sme izvrševati (na pr. promet) zaradi nevarnosti zase in za okolico v primeru, da dobi pri delu napad.

Epileptika ne smemo mučiti s posebnimi dietami. Edino, da velja, je absolutna prepoved vseh vrst alkoholnih pijač. Izredne važnosti je vpliv okolice na bolnika, zato je že treba od vsega začetka vplivati na okolico, da zavzame pravilno stališče. Prvenstveno ne smejo biti starši preplašeni in «uničeni», če ima otrok padavico. S takim otrokom morajo ravnati z razumevanjem in mu pomagati, da bi čim laže prenašal to neprijetno obremenitev. Tudi okolica (v poklicu in šoli) mora vso zadevo jemati kot majhno neprijetnost, kot če bi nekdo imel na primer astmo in mu moramo nuditi pomoč.

Epileptik se mora stalno in sistematično zdraviti. Poudariti moramo, da je zdravljenje dolgotrajno, in pogosto traja vse življenje. Na srečo je pa zdravljenje zelo enostavno, saj je treba požreti le eno, dve ali tri tablete na dan — in to je vse. Cudno je, da srečujemo pri zdravljenju toliko težav, ko pa je vsa zadeva tako enostavna.

Ob stalnem zdravljenju epilepsije postajajo napadi vedno bolj redki. Življenje postaja za bolnika normalno in lahko izvršuje svoj poklic.

Namen tega članka ni opisati posamezne oblike božjasti, to je nevrologova naloga. Hoteli smo čitatelja opozoriti le na nekatere vzroke te bolezni in mu približati moderno in humano pojmovanje o epilepsiji tako, da bi vsakdo zavzel do božjastnih bolnikov pravilen odnos ter jim pomagal, da bi postali enakopravni člani družbe.

Dr. S. B.

HOROSKOP

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Določeni zunanji vplivi utegnejo ovirati vaše načrte, odločno se jim zoperstavite. Vaš vzgled bo v pomoč dragi osebi.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Bodite trezni v poslovnih razgovorih in previdni v delu, ne pustite se vplivati od dogodkov. Potrebne bodo žrtve

DVOJCKA (od 21. 5. do 22. 6.) Ne zaupajte predlogom, na osnovi katerih bi se povečale vaše naloge. Custvene odločitve, do katerih bi prišli v stanju utrujenosti, bi nikakor ne bile koristne. Zdravje dokaj ugodno.

RAK (od 23. 6 do 22. 7.) Neki zapleten posel se bo iznenada poenostavil ter ugodno rešil. Doživeli boste zadoščenje od strani družine

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Okrepili boste poslovne odnose s sodelavci, v delu pa boste imeli srečo. V čustvenem pogledu, zaupajte v bodočnost.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Spremembe in novosti glede na vaše bodoče delo. Zmagoslavje srčnih razlogov

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) V poslovnem pogledu bi neko potovanje utegnilo odpraviti spor, ki se že dolgo vleče. V čustvenem pogledu vam bo zaupanje omogočilo uspeh, ki se vam je zdel nemogoč.

ŠKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) V delu ne bodite zamudljivi, ne tratite dragocenega časa. Brzdajte vaš pretirani ponos.

STRELEC (od 23. 131. do 20. 12.) Z reorganizacijo dela si boste izboljšali vaš finančni položaj, na vidiku verjetni zaslužki. Nesporazum s sosedi

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Okoliščine so nenaklonjene kakršnikoli spremembi vašega poslovanja, sledite že določenemu programu.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) V odločitvah ne bodite prenagljeni, ker bi vam to znalo preprečiti sklenitev dobre kupčije. Rešite družinski spor

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Zaupanje vašega nadrejenega vam bo omogočilo uspeh pri nekem važnem delu. Ne zadovoljite vseh zahtev najmlajših.

RADIO TELEVIZIJA

Sobota, 31. marca 1962

Radio Trst A

7.00 Koledar; 7.30 Jutranja glasba; 11.30 Sopek slovenskih pesmi; 11.45; 12.30 Za vsakogar nekaj; 13.30 Cvetice v lahki glasbi; 14.40 Jug. ritmične popevke; 15.00 Mali koncert; 15.30 «Pomagaj si sam», radijska igra; 16.00 Znani pevci; 16.45 Karakteristični ansambli; 17.20 Sem in tja po lahki glasbi; 17.45 Alighieri: Božanska komedija — Nebesa, XX. spev; 18.15 Umetnost, književnost in prireditve; 18.30 Jazz panorama; 19.00 Pomenek s poslušalkami; 19.30 Novi glasovi; 20.00 Sport; 20.40 Komorni zbor; 21.00 Za smeh in dobro voljo, nato Folklorni plesi; 22.15 V ritmu in melodiji.

Trst

12.25 Tretja stran; 14.20 Simfonični koncert; 14.55 Gianni Safred ob marimbi; 15.10 Italijanski arhiv redkih skladb.

Koper

6.15 Jutranja glasba; 7.00 Prenos RL; 7.15 Glasba za dobro jutro; 12.00 Glasba po željah; 12.40 Lahka glasba; 12.45 Glasba po željah (II. del); 13.40 Popevke in ritmi; 14.30 Koncert zabavne glasbe; 15.30 Valčki in polke; 16.00 Izbrali ste...; 16.30 Dogodki in odmevi; 16.45 Violinist Natman Milstein in pianist Leon Pommers; 17.00 Srečanje med notami; 17.40 Jazzovski cocktail; 18.00 Prenos RL; 19.00 Poje Frank Sinatra; 19.30 Prenos RL; 22.15 Plesna glasba; 23.00 Prenos RL.

Nacionalni program

6.30 Vreme na ital. morjih; 8.40 Omnibus; 10.30 Radijska šola, nato nadaljevanje Omnibusa; 12.00 Najnovejše; 12.20 Glasbeni album; 15.15 Ital. folklorna glasba; 15.30 Tečaj nemškega jezika; 15.55 Vreme na ital. morjih; 16.00 Oddaja za bolnike; 16.45 Jutrišnje športne prireditve; 17.20 Simfonični koncert za mladino; 18.55 Izžrebanje loterije; 19.30 Enotni razred; 19.45 Knjige tedna; 20.00 Glasbeni album; 21.00 Magična flavta; 21.20 Vincenzo Buonassisi: «Nekdo bo prišel»; 22.20 Poje Natalino Otto.

II. program

9.00 Jutranje vesti; 10.00 Jutri bo nedelja; 11.00 Glasba za vas, ki delate; 14.00 Naši pevci; 15.00 Odmevi na prireditve v svetu; 15.15 Album pesmi; 16.00 Program ob štirih; 17.30 Metuljček; 18.50 Plešite z nami; 20.30 Opera «Mignon».

III. program

17.00 Sonate za violino in klavir: Mozart, Schubert, Grieg; 18.00 Gibanje za združitev Evrope; 19.30 Brahms — Tieck; 19.15 Delež turizma v italijanskem gospodarstvu; 19.30 Schumannove «Lieder»; 20.00 Vsakovečerni koncert; 21.30 Simfonični koncert: Martin, Berg in Petrassi; 23.20 Moderna zgodovina.

Slovenija

8.05 Postarček v mladinski redakciji; 8.40 Zabavni ansambli; 8.55 Radijska šola; 9.25 Ramovš: Suita z dve violini, violončelo in orkester; 9.45 Z rogom na lovu; 10.15 Od tod in od ondod; 11.00 Kovačič s svojim ansamblom; 11.15 Angleščina za mladino; 11.30 Vedra zabavna glasba; 12.05 Kmečka godba; 12.15 Kmetijski nasveti; 12.25 Melodije; 13.15 Obvestila in zabavna glasba; 13.30 Za zabavo in za razvedrilo; 14.05 Skladbe o mestih in deželah; 14.35 Naši poslušalci čestitajo; 15.20 Napotki za turiste; 15.25 Zabavni orkestri 15.40 Moški komorni zbor iz Celja; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Gremo v kino; 17.50 Kitara in mandoline; 18.00 Aktualnosti doma in v svetu; 18.10 Iz Dvorakove Rusalke; 18.45 Okno v svet; 19.00 Obvestila; 19.05 Kar po domače; 20.00 Veseli uvodni takti; 20.20 Perret Forest: Korporala se drži smola; 20.50 Za prijeten konec tedna; 22.15 Oddaja za naše izseljence; 23.05 V plesnem ritmu.

Ital. televizija

8.30, 14.00 in 15.00 Šola; 17.30 Program za najmlajše; 18.30 Dnevnik; 18.50 Nikoli ni prepozno; 19.20 Oddaja za delavce; 19.50 Svetlobna brzina; 20.00 Sedem dni v parlamentu; 20.20 Sport; 20.30 Dnevnik; 21.05 Glasbeni program; 22.15 «Riba in medved»; 22.50 Dnevnik.

DRUGI KANAL

21.10 «RT — Rotocalco televisivo»; 22.25 Dnevnik; 22.45 Balet «Coppelia».

Jug. televizija

RTV Zagreb 18.00 Potepuška ladja — TV igra; RTV Ljubljana 19.00 Pošta; RTV Beograd 19.00 TV pošta; 19.20 S kamero po svetu in domovini; JRT 20.00 TV dnevnik; RTV Zagreb 20.20 Propagandna oddaja; RTV Beograd 20.35 Na tajnem kanalu — humoristična oddaja; Italija 21.05 Glasbena revija; RTV Ljubljana 22.15 Poštna kočija — film; RTV Beograd 22.15 Vremeplov — reportaža; JRT 22.45 TV dnevnik II.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 13.5, najnižja 10.7, ob 19. uri 12.4; zračni tlak 1004.7 pada, veter 5 km severovzhodnik, vlage 91 odst., dežja 3.2 mm, nebo oblačno, morje skoraj mirno, temperatura morja 8 stopinj.

Tržaški dnevnik

Danes, SOBOTA, 31. marca Benjamin
Sonce vzide ob 5.49 in zatone ob 18.31. Dolžina dneva 12.42. Luna vzide ob 3.18 in zatone ob 13.07
Jutri, NEDELJA, 1. aprila Bogomila

Podatki trgovinske zbornice za mesec februar

Povečana industrijska proizvodnja Za 4.3 odst. višji življenjski stroški

Težave trgovine na drobno - Znižana potrošnja tobaka in mesa - 1.050 brezposelnih manj - Povečan pomorski in železniški promet blaga

Tržaška trgovinska zbornica je objavila redno mesečno poročilo o gospodarskem in socialnem položaju Trsta v mesecu februarju in primerjavo s stanjem istega meseca lanskega leta. Iz poročila posnemamo nekatere zanimive podatke:

Prebivalstvo: 28. februarja je bilo na celotnem področju 298.572 prebivalca, medtem ko je bilo v Trstu samem 272.756 prebivalcev.

Turizem: V tržaški občini so zabeležili 44.200 nočnin italijanskih in 12.322 nočnin tujih gostov. V primerjavi s februarjem lanskega leta se je število nočnin italijanskih turistov znižalo za 2,6 odst., tujih pa naraslo za 14.3 odst. V prvih dveh mesecih so zabeležili 93.088 nočnin italijanskih in 26.661 tujih turistov (lani v istem razdobju 95.430, odnosno 22.690).

Trgovina na drobno: Februarja niso zabeležili nobenega znaka izboljšanja in so obstajale težave s prodajami, saj ni prišlo do pričakovanega povpraševanja po spomladanskem blagu. Zelo številne so bile razprodaje ob zaključku zimske sezone z občutno znižanimi cenami, ki so sicer pospešile kroženje blaga, vendar pa niso mogle bistveno izpremeniti ozračja na tržišču, na katerem so bili kupci izredno oprezni.

Industrija: Indeks industrijske proizvodnje je dosegel februarja 214.5 (osnova 1953 je enako 100), medtem ko je znašal januarja 210.4 in februarja 1961. leta 166.4.

V prvih dveh mesecih je ILVA proizvedla 27.387 ton litega železa, 8.274 ton jekla in 9.333 ton jeklenih plošč. V primerjavi z istim razdobjem 1961. leta se je za 14.1 odstotkov povečala proizvodnja litega železa, za 9.9 odst. jekla in za 5.7 odst. jeklenih plošč.

Življenjski stroški: Indeks življenjskih stroškov v tržaški občini je dosegel februarja 68.86 (osnova 1938. leta je enako 1), medtem ko je znašal januarja 68.81. V primerjavi s februarjem lanskega leta je indeks življenjskih stroškov narastel za 4.3 odst., saj je dosegel februarja lani 66.02.

Potrošnja: Na celotnem tržaškem področju so februarja kadilci pokadili 35.318 kg tobaka in tobačnih izdelkov in za 11.8 odst. manj kot januarja ter za 4.7 odst. več kot februarja lanskega leta. V prvih dveh mesecih pa so pokadili 75.365 kg tobaka in za 6.3 odst. več kot v istem lanskoletnem razdobju.

V tržaški občini je dosegla potrošnja mesa 8.576 stotov (januarja 9.361 stotov) ter je bila za 4.4 odst. nižja kot v istem mesecu lanskega leta. Potrošnja mesa je v prvih mesecih dosegla 17.937 stotov in je bila za 0.8 odst. nižja v primerjavi z istim razdobjem 1961. leta.

Rib, rakov in mehkužcev so Tržačani pojedli februarja 1.576 stotov (januarja 1962 1.742 stotov in februarja 1961 2.442 stotov). V prvih dveh mesecih je dosegla potrošnja rib, rakov in mehkužcev 3.318 stotov in je bila za 21.2 odst. nižja kot v istem razdobju lanskega leta.

Na tržaško tržnico s sadjem in zelenjavo na debelo so pripeljali februarja 21.642 stotov zelenjave in krompirja in 19.757 stotov sadja (lani 19.647 odnsno 18.537). V razdobju januar-februar so pripeljali na tržnico 44.271 stotov zelenjave in krompirja in 39.547 stotov sadja (v istem razdobju 1961 41.294 odnosno 38.582.).

Promet: Pomorski promet je februarja dosegel 422.782 ton in je bil za 2.6 odst. nižji kot januarja in za 3 odst. višji kot februarja lanskega leta. V razdobju januar-februar so skozi pristanišče po morju prepeljali 856.910 ton blaga oz. za 5.1 odst. ve čkot v istem razdobju 1961. leta.

Železniški tovorni promet je dosegel 217.895 ton in je bil za 7,4 odst. nižji kot januarja ter za 22.9 odst. višji kot februarja lanskega leta. V prvih dveh mesecih je železniški promet dosegel 453.332 ton in je bil za 31.1 odst. višji kot v istem razdobju lanskega leta.

Skozi tržaške železniške postaje je februarja potovalo 47.020 potnikov, medtem ko jih je januarja 53.349.

Zaposleni in brezposelni: 28. februarja je bila 93.930 oseb zaposlenih v delovnem razmerju in 24 manj kot januarja. V primerjavi s februarjem lanskega leta (91.831 zaposlenih) se je število zaposlenih povečalo za 2.3 odstotkov.

Brezposelnih je bilo 28. februarja 11.113 in 1.050 manj kot januarja. V primerjavi s stanjem februarja lanskega leta se je število brezposelnih znižalo za 1.619 ali za 12.7 odst.

Zbornica o stikih z afriškimi državami

Sinoči se je sestal izvršni odbor tržaške trgovinske zbornice. V ospredju razprav so bili gospodarski stiki z novimi afriškimi državami, saj obstajajo pomembne možnosti, da bo lahko Trst prav v zvezi z razvojem teh držav okrepil svojo tradicionalno posredniško vlogo. To je že sedaj primer prometa s tropskim lesom, katerega uvoz skozi tržaško pristanišče v zadnjem razdobju strmo narašča in ki torej tudi ustvarja pogoje, da se razvije promet v obratni smeri. Odbor je podrobneje tudi govoril o sestavi tržaške gospodarske delegacije, ki bo v kratkem v ta namen obiskala afriške države.

Nato je odbor razpravljal o sejmu Alpe-Adria, ki bo maja v Ljubljani in o zadnjih stikih v zvezi s pripravami za ta sejem. Kot je znano, bodo na sejmu poleg podjetij iz Slovenije sodelovala podjetja iz tržaške, goriške in videmske pokrajine

—«»—

* V nedeljo 1. aprila bo pokriti bazen odprt za javnost samo od 10. do 14. ure. V popoldanskih urah bo v bazenu športna plavalna prireditev.

Koristna pobuda slovenskih akademikov

Predavanja SAK Jadran o aktualnih vprašanjih

V sredo je imel uvodno predavanje akademik Igor Kosmina

Novoizvoljeni odbor Slovenskega akademskega kluba «Jadran» je na željo članov začel prirejati vrsto predavanj o aktualnih vprašanjih, ki neposredno zanimajo nas Slovence.

Prvo tako predavanje je bilo v sredo v Gregorčičevi dvorani v Ul. Geppa, katerega se je udeležilo precejšnje število akademikov. Predaval je Igor Kosmina o temi: «Politične stranke in Slovenci v Trstu ter položaj na univerzi». Predavatelj je najprej podrobno orisal razne politične stranke, njihova programska načela in struje in predvsem razčlenil odnos teh strank do Slovencev. Na kratko je omenil desničarje, bolj obširno pa je obravnaval Krščansko demokracijo in levičarske stranke, socialiste, socialdemokrate in komuniste. Predavatelj je nato prešel na obravnavo slovenskih političnih skupin in omenil, da se zadnje čase opaža težnja najti skupno pot vseh Slovencev za obrambo narodnih pravic.

V svojem predavanju je nato Igor Kosmina analiziral položaj na tržaški univerzi. Orisal je dolgotrajna pogajanja slovenskih akademikov za skupni nastop na univerzitetnih volitvah. Ker ni bilo mogoče najti skupne poti so nato slovenski akademiki na volitvah nastopili ločeno.

Na koncu svojega predavanja je Igor Kosmina podal še jasno sliko stanja na naši univerzi. Omenil je neznatne podpore, ki so jih deležni študenti, takse, ki so, čeprav najnižje v primeru z drugimi italijanskimi univerzami, še vedno zelo visoke itd. Predavatelj je tudi ugotovil, da se v zadnjem času v univerzitetnih krogih vse bolj uveljavlja mnenje, da tržaška univerza vedno bolj izgublja svoje «poslanstvo braniteljice italijanstva ob meji», in da postaja stična točka med kulturama obeh sosednih narodov.

Slovenski akademski klub «Jadran» ima na sporedu v prihodnjih tednih še vrsto takih predavanj, na katerih bodo predavali vidnejši predstavniki slovenskih političnih skupin.

L. A.

—«»—

Tajnik Nove DZ-CGIL Tominez 60-letnik

Danes bodo na sedežu Nove delavske zbornice CGIL praznovali 60-letnico rojstva njenega tajnika Bonoma Tomineza, zaslužnega sindikalnega delavca in bivšega partizanskega borca.

Tominez se je rodil v Miljah, kjer je šel že s 14. letom delat v ladjedelnico Sv. Roka. Leta 1919 se je vključil v organizacijo socialistične mladine v Miljah ter se udeležil raznih antifašističnih borb tudi pri Sv. Jakobu. 7. novembra 1924. so ga fašisti napadli v Tržiču, leta 1925 se je moral izseliti na Dunaj, kjer se je tudi udeležil upora leta 1927. Konec leta se je izselil z Dunaja skupno s Frausinom v Luksemburg, kjer se je vključil v KP. Iz Luksemburga so ga izgnali in se je izselil v SZ, kjer je prišel v vodstvo KPI. Ko se je leta 1933 vrnil v Italijo, so ga konfinirali na Ponzo in Tremiti, od koder je februarja 1943 pobegnil v Padovo. Ko se je začelo partizansko gibanje, je bil član triumvirata odporniškega gibanja za Tri Benečije ter poveljstva garibaldinskih formacij s činom majorja. Po osvoboditvi je bil funkcionar KPI za severno Italijo, nato pa tajnih Strokovne zveze delavcev oblačilne stroke za vso državo. Januarja 1950 se je vrnil v Trst in je po sindikalni konstituanti postal tajnik Nove delavske zbornice CGIL. Poleg tega je tudi pokrajinski svetovalec KPI.

Skupno s številnimi člani Nove delavske zbornice mu čestitamo k življenjskemu jubileju tudi mi ter mu želimo, da bi še mnogo let uspešno branil pravice in koristi delavcev.

—«»—

Sestanek pokrajinskega sveta za zdravstvo

Pod predsedstvom podprefekta Pasina se je sestal novi pokrajinski svet za zdravstvo, katerega so razširili z dekretom od 11.2.1961, tako da ga sedaj sestavlja 32 članov. Podprefekt Pasino je v uvodnih besedah podčrtal številne naloge tega sveta, ki je dobil z novim zakonom še širšo pristojnost. Nato so prečitali obširna poročila o zdravstvenem stanju pokrajinski zdravnik, pokrajinski veterinar in ravnatelja bakteriološkega in kemičnega oddelka pokrajinskega higienskega in profilaktičnega laboratorija. V tej zvezi so razpravljali predvsem o zdravstvenem stanju v preteklem letu in o nadzorstvu nad živili. Odbor je nato razpravljal o vrsti predlogov raznih zdravstvenih ustanov.

GLEDALIŠČA in KINO

Glasbena Matica TRST

DANES 31. marca 1962 ob 21.15 v Avditoriju

KONCERT OPERNE GLASBE

Sodelujejo:

solisti

Ksenija Vidali (sopran)
Miro Brajnik (tenor)
Danilo Merlak (bas)

Mešani zbor Opere Slovenskega narodnega gledališča iz Ljubljane

Orkester SNG in Slovenske filharmonije

Dirigent:
Demetrij Zebre

Vstopnice so na razpolago v Trž. knjigarni, Ul. sv. Frančiška 20, tel. 61792 ter eno uro pred pričetkom koncerta v baru Moscolin (nasproti Avditorija).

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

gostuje v okviru Slovenskega gledališča iz Trsta v soboto, 7. aprila ob 21. uri v tržaškem Avditoriju z igro

Leslie Stevensa

ZAKONSKI VRTILJAK

Prevedla: Maila Golobova
Scenograf: Arh. Sveta Jovanovič
Kostumi: Valči Ilovarjeva
REŽISER: **Igor Pretnar**

PONOVITEV V AVDITORIJU V NEDELJO, 8. aprila ob 17. uri

Predprodaja vstopnic od petka, 6. aprila dalje v Tržaški knjigarni ter eno uro pred pričetkom predstav v baru Moscolin (nasproti Avditorija).

VERDI

Drevi ob 20.30 za red A v vseh prostorih prva predstava Verdijeve opere «Otello». Dirigiral bo Francesco Molinari Pradelli, naslovno vlogo bo pel James McCracken, ostale pa Ilva Ligabue, Nello Romanato, Antonio Boyer in Alessandro Maddalena. Zborovodja Gianni Lazzari, režija Carlo Piccinato.

Jutri ob 16. uri tretja predstava Donizettijeve opere Don Pasquale z dnevnim abonmajem za vse rede.

Pri gledališki blagajni se nadaljuje prodaja vstopnic.

TEATRO NUOVO

Drevi ob 21. uri uprizori beneška igralska skupina Gino Cavalieri-Leony Leon Bert dvodejanko Riccarda Selvatica «I recini da festa» in enodejanko G. Ottolenghija «Na sodišču».

KINO

Nazionale 15.00 «Senilnost» (Senilità). Claudia Cardinale. Prepovedano mladini.
Fenice 15.00 «Trije proti vsem» (Tre contro tutti). Technicolor. Frank Sinatra, Dean Martin, Sammy Davis ml.
Excelsior 15.30 «Vrni se, ljubljen» (Amore ritorna). Technicolor. Rock Hudson, Doris Day.
Grattacielo 16.00 «Luč na trgu» (Luce nella piazza). Metrocolor. Olivia de Havilland, Rossano Brazzi, Barry Sullivan.
Arcobaleno 16.00 «Štirje glasniki Apokalipse» (I quattro Cavalieri dell'Apocalisse). Metrocolor. Glen Ford, Ingrid Thulin.
Supercinema 16.00 «Osvojevalci» (Gli invasori). Cinemascope technicolor.
Alabarda 16.00 «Italijanke in lepe bezen» (Le italiane e l'amore). Zavattinijev film. Prepovedano mladini.
Aurora 16.30 «Idol žensk» (Idolo delle donne).
Cristallo 15.30 «Zmagovalci in premaganci» (Vincitori e vinti). Burt Lancaster, Montgomery Clift.
Garibaldi 15.30 «Grešniki v blue jeans» — (Peccatori in blue jeans). Pascale Petit. Prepovedano mladini.
Capitol 16.00 «Novi angeli» (I nuovi angeli). Prepovedano mladini.
Impero 16.00 «Napad sto in enega» (La carica dei cento e uno).
Italia 16.00 «Hudičevo oko» (Il occhio del diavolo). Ingmar Bergmanov film. Bibi Andersson. Prepovedano mladini.
Massimo 16.00 «Zmagoslavje Maciste» (Il trionfo di Maciste). Technicolor. Kirk Morris, Khatia Caro.
Moderno 16.00 «Razgibana noč» (Una notte movimentata). Technicolor. Dean Martin in Shirley Mac Laine.
Astoria 16.00 «Vojak pa pol» (Un militare e mezzo). Rascel, Fabrizi.
Astra 16.30 «Vroči veter» (Vento caldo).
Vittorio Veneto 15.30 «Bitka pri Alamu» (La battaglia di Alamo). Technicolor. John Wayne, Richard Widmark.
Ideale 16.00 «Mongoli». Technicolor. Jack Palance.
Marconi 16.00 «Trojanska vojna» (La guerra di Troia). Technicolor. Steve Reeves.
Abbazia 16.00 «Cimarron». Glen Ford, Anne Baxter. Technicolor.
Odeon 16.00 «Natakarice» (Il cameriere). Giovanna Ralli, Ugo Tognazzi, Valeria Moriconi.
Skedenj 16.00 «Veliki ribič» (Il grande pescatore). Technicolor. Howard Keel.

KINO PROSEK-KONTOVEL

predvaja danes 31. t. m. ob 19.30 Warner Bros barvni film:

SAYONARA

Igrajo: MARLON BRANDO, MIIKO TAKA in RICCARDO MONTALBA

izleti

Izlet k Plitvičkim jezerom SPDT priredi v dneh 22. in 23. aprila izlet k Plitvičkim jezerom. Potreben je potni list. Prijave v Ul. Geppa 9 samo do 8. aprila.

Planinsko-orientacijski pohod SPDT priredi v nedeljo dne 8. aprila v dopoldanskih urah planinsko-orientacijski pohod v ekipah. Vabljena društva in skupine.

od včeraj do danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 30. marca 1962 se je v Trstu rodilo 9 otrok, umrlo pa je 13 oseb.

UMRLI SO: 77-letna Giuseppina Casali, 78-letni Marcello Rovere, 76-letni Giovanni Kodre, 79-letna Cecilia Miani vd. Segalla, 68-letni Edoardo Boschetti, 74-letna Ada Mreule vd. Pupis, 73-letna Maria Bultazzoni vd. Martinolli, 58-letna Bruna Michell por. Claut, 86-letna Clotilde Vernazza por. Ballarin, 79-letna Augusta Novak vd. Grimalda, 47-letni Andrea Sossi, 76-letna Amelija Kosmač vd. Castelli, Marcello Soave, star 3 dni.

TRŽAŠKA KNJIGARNA
Trst - Ul. sv. Frančiška 20
Telefon 61-792
NOVO:
W. Whitman: *Travne bilke* L 180.—
Cerkvenik: *Ovčar Runo* L 170.—

razna obvestila

Slovenski akademski klub «Jadran» priredi v sredo 4. aprila ob 20.30 v Ul. Geppa 9/I. predavanje o vlogi SDZ v življenju slovenske manjšine na Tržaškem. Predaval bo dr. Branko Agnelettto. — Vabljeni vsi Slovenci.

* * *

Odbor Dijaške Matice v Trstu bo imel sejo v torek 3. aprila t.l. ob 20. uri na sedežu v Ul. Geppa 9.

* * *

Tržaški filatelistični klub «L. Košir» — Trst, bo imel svoj redni sestanek v nedeljo 1. aprila od 10. do 12. ure v prostorih kluba, Ul Montecchi 6.

darovi in prispevki

V počastitev spomina in namesto cvetja na grobove pokojnih Valči Silič, Ivana Lisjaka in Ivana Ukmarja daruje Albina Bavčar 2000 lir za Dijaško Matico.

V počastitev spomina pok. Valerije Silove darujeta Karel in Sretna Ferluga 1000 lir za Dijaško Matico. V isti namen daruje Ana Bratoš 1000 lir.

Namesto cvetja na grob pokojne Valerije Silove daruje dr. Sonja Mašera 3000 lir za Dijaško Matico.

Namesto cvetja na grob pok. Ivana Skabarja daruje Erminija Kalc z Opčin 1000 lir za Dijaško Matico.

—«»—

NOCNA SLUŽBA LEKARN

Cipolla, Ul. Belpoggio 4; Godina Enea, Ul. Ginnastica 6; Alla Maddalena, Istrska ulica 43; Pizzul-Cignola, Korzo Italia 14; Croce Azzurra, Ul. Commerciale 26.

Kompromisna rešitev «bencinskega spora»

ACI je popustil: samo ena črpalka

V zameno za odstop od nameravanega odprtja nove črpalke v Drevoredu D'Annunzio, bo klubova črpalka v Ul. Coroneo odprta vsako nedeljo

Sindikalna akcija prodajalcev bencina se je včeraj zaključila s popolnim uspehom, saj je Avtomobilski klub pristal na to, da zapre (odnosno uradno ne odpre) novo črpalko v Drevoredu D'Annunzio in da se zadovolji z eno samo črpalko v Ul. Coroneo. Istočasno pa je ACI dobil tudi ugodnost, da ta črpalka ne bo več v rednem nedeljskem turnusu, kot je bila do sedaj in da bo lahko odprta vsako nedeljo. Doslej je bila odprta vsako drugo nedeljo.

Ta kompromisni sklep je rezultat razgovora vladnega generalnega komisarja dr. Mazze s predsednikom ACI odv. Poilluccijem, do katerega je prišlo včeraj ob 12.30 in pri katerem je bil prisoten tudi podprefekt dr. Pasino. Med razgovorom je vladni generalni komisar potrdil, da ne more direktno vplivati na sklepe Avtomobilskega kluba, ki ima po zakonu pravico, da odpre novo črpalko. Vendar pa je vladni generalni komisar predlagal, naj se na miren način uredi spor, ki je dobil že ostro obliko in zaradi katerega so prodajalci bencina proglasili dvodnevno zaporo. Končno je bil sprejet kompromisni sklep, ki pa je za prodajalce bencina ugoden, saj skoro v celoti ustreza njihovim zahtevam.

—«»—

Od 1. aprila dalje

Pogrebna služba v Ulici Zonta 7

Županstvo sporoča, da bodo s 1. aprilom urade občinske pogrebne službe premestili v nove prostore v Ulici Zonta št. 7 (tel. 38-608). Uradi bodo odprti za občinstvo vsak dan od 8. do 19. ure.

Cene pogrebne službe so sledeče: pogreb prvega razreda 100.000 lir, drugega razreda 35.000 lir, tretjega razreda 10.000 lir. Tem cenam je treba dodati še 3.30 odst. za IGE. V teh cenah niso vključene pokopališke takse in pristojbine, spremni avtomobili, objava osmrtnic in pogrebni obred.

Nadaljevanje borbe za izboljšanje mezd

Včeraj celodnevna stavka delavcev v ladjedelnicah in Tovarni strojev

Ob 8.30 so se delavci sestali na skupščini v Ljudskem domu, nato pa odšli v povorki po mestu

Zveza kovinarjev FIOM-CGIL je včeraj napovedala 24-urno stavko v okviru stavkovnega gibanja delavcev vseh ladjedelnic v državi. Delavci so prišli pred ladjedelnice, a niso šli na delo. Stavkali so v ladjedelnici CRDA in v Tovarni strojev, v Tržaškem arzenalu, v ladjedelnici Giuliano ter v ladjedelnicah Felszegy in Sv. Roka v Miljah.

Ob 8.30 so se delavci sestali na skupščini v Ljudskem domu v Trstu in v Miljah, kjer so jim sindikalni voditelji spregovorili o tem, kako se spor razvija. Po skupščini so odšli delavci v povorki po mestnih ulicah do Trga Unità in nazaj. Nosili so transparente, na katerih so bile zapisane njihove zahteve, ter žvižgali. Povorka je potekala v popolnem redu.

Sinoči je bil na sedežu Nove delavske zbornice CGIL sestanek sindikalnega aktiva, katerega so se udeležili člani tajništva zbornice, člani vodstev strokovnih zvez in člani notranjih komisij in raznih tovarn. Glavno poročilo je imel tajnik DZ-CGIL Calabria.

V podjetju Taurus so delavci včeraj predčasno zapustili delo, ker niso ugodili njihovim zahtevam. Če ne dobe od podjetja nobenega odgovora, bodo zapustili danes delo opoldne. V ladjedelnici Felszegy pa se delavci, ki so zaposleni pri gradnji ladijskih trupov, še vedno vzdržujejo izrednega dela. V ponedeljek bo ravnateljstvo izročilo sindikatom svoje predloge glede akordnih dodatkov.

—«»—

Ladjedelniški delavci na pohodu po mestu

Odobritev sklepov krajevnih ustanov

Pokrajinski upravni odbor je na svoji zadnji seji odobril vrsto navadnih upravnih sklepov krajevnih ustanov. Med drugim je odobril dva sklepa tržaške občine o plačilu stanarine za družine, ki so jih izselili iz nevarnih hiš. Skupni izdatek znaša 1 milijon 822.525 lir. Za dolinsko občino pa je odobril izplačilo odškodnine za zasedbo zemljišča zaradi kanalizacijskih del pri Domju.

—«»—

6. aprila razprava proti mesarjem

Pred tržaškim sodiščem bo 6. aprila razprava proti štirim mesarjem, ki jih dolžijo, da so osveževali meso z nedovoljenimi kemijskimi spojinami.

—«»—

Zaradi tatvine so aretirali in prijavili sodišču 29-letno Lino Nedič por. Medizza iz Buj, ki so jo zasačili, ko je hotela nekaj ukrasti v neki trgovini v središču mesta.

Nenavaden nočni gost v stanovanju

Tat je sedel za mizo in si mirno grel juho

Občutek lakote je bil močnejši od občutka varnosti

Kar se je predsinočnjim pripetilo 55-letni Carmen Giorgini por. Iskra iz Ul. Moreri 52, prav gotovo ni vsakdanja stvar. Ženska se je nekoliko pred 3. uro prebudila, ker je nekdo hodil po kuhinji. Vstala je in šla pogledat, kaj se dogaja. Kar obstala je, ko je v kuhinji zagledala neznanca, ki je mirno sedel za mizo in čakal, da se na kuhalniku segreje juha. Takoj je poklicala agente letečega oddelka in pazila, da ne bi neznanec zbežal.

Agenti so takoj prišli in nepovabljenega nočnega gosta, 48-letnega Remigia Piščanca, ki je brez stalnega bivališča, odpeljali na zaslišavanje. Piščanc je takoj priznal, da je skočil čez vrtno ograjo, nato pa razbil šipo na glavnih vratih ter odšel v kuhinjo. Iz plašča gospodinje je vzel 1000 lir, nato pa je zagledal juho in si jo je hotel segreti, ker je bil pač lačen. Razen tega je tudi priznal, da je pred nekaj dnevi hotel ponoči ukrasti kokoši Germanu Germanisu na Scali Santi 61, kar pa mu ni uspelo. Aretirali so ga in prijavili sodišču zaradi tatvine.

—«»—

Trčenje z glavama

Predsinočnjim sta v nekem baru v Ul. Cavana skupaj popivala 21-letni Bruno Montemezzo iz Ul. Mazzini 49 in 34-letni Nicola Soldano iz Ul. Fabbri 4, nenadoma pa sta se sprla zaradi malenkosti in odšla iz lokala. Beseda je dala besedo in Soldano se je zaletel v Montemezza ter ga udaril z glavo po obrazu. Pri tem pa se je tudi sam ranil po čelu.

Nekdo je poklical karabinjerje, ki so oba «prijatelja» odpeljali v bolnišnico, kjer so jima nudili prvo zdravniško pomoč. Zdraviti se bosta morala dober teden.

—«»—

Po 8 dneh v bolnišnico s poškodovano lobanjo

Sinoči so s pridržano prognozo sprejeli na II. kirurški oddelek 80-letno Amelio Gilli iz Ul. Romagna 12, ki si je verjetno prebila lobanjo. Ženska je povedala, da je že tri leta bolna in da ji streže neka bolničarka iz Ul. Artisti. Hudo se je pobila in poškodovala že pred dobrim tednom, ko se ji je spodrsnilo in je padla v svojem stanovanju. Čudno se zdi, da je šele po osmih dneh poklicala rešilni avto. Policija je uvedla preiskavo, da bi razčistila zadevo.

—«»—

Pobalinski napad

Neznani pobalini so sinoči pred barom Slataper napadli 32-letnega Luciana Albonesa iz od Spodnje Magdalene št. 570 ter ga pobili in ranili po glavi. Sprejeli so ga na II. kirurški oddelek in se bo moral zdraviti 8 dni. Policija išče podleže, ki so po svojem podvigu zbežali.

—«»—

Zrelostni izpiti na slovenskem liceju

Ravnateljstvo Državnega znanstvenega liceja s slovenskim učnim jezikom v Trstu sporoča, DA JE TREBA VLOŽITI PROSNJE ZA ZRELOSTNI IZPIT DO VKLJUCNO 31. MARCA 1962.

Predlog uprave podjetja Acegat

Zvišanje kalorične vrednosti plina in zmanjšanje nevarnosti zastrupitve

Po načrtih podjetja naj bi se kalorična vrednost dvignila na 4.800 kalorij, ogljikov oksid v plinu pa zmanjšal na 5 odst. S tem pa naj bi se zvišala tudi cena za kubični meter plina

Na eni od prihodnjih sej tržaškega občinskega sveta bo odbornik za občinska podjetja Babille predložil v potrditev svetovalcem sklep upravnega sveta Acegata o zmanjšanju strupenih snovi in povečanju kalorične vrednosti gorilnega plina. Gre za predlog uprave Acegata, o katerem se je začelo razpravljati že leta 1956. Tedanji proračun za izvedbo tega predloga je predvideval 400 milijonov lir stroškov. Tako visokega izdatka za ta dela si uprava Acegata tedaj gotovo ni mogla privoščiti saj je v tistih časih to podjetje beležilo zelo visoke primanjkljaje. Toda vprašanje je bilo povezano tudi z zvišanjem cene plina sorazmerno s povečanjem kalorične vrednosti. O tem zvišanju pa medministrski svet za cene ni hotel ničesar slišati in je zato tedaj vsa zadeva zaspala.

Toda tehnični razvoj je dosegel tudi na področju proizvajanja plina že toliksno stopnjo da so se sedaj stroški za proizvodnjo gorilnega plina z večjo kalorično vrednostjo in z minimalnimi strupenimi snovmi, znatno znižali. Zato je uprava Acegata menila, da je prišel čas, da se v Trstu začne s proizvodnjo plina, ki bo vseboval največ 5 odst. ogljikovega oksida.

Razumljivo je, da bodo morali občinski svetovalci dobro proučiti vprašanje, saj ne gre samo za zmanjšanje odstotka ogljikovega oksida v plinu in za ustrezne stroške za nove naprave, ampak gre tudi za sorazmerno zvišanje cene plinu. Kot je znano, določa najvišjo ceno gorilnega plina medministrski odbor za cene. Sedanji gorilni plin v Trstu ki ima 3.800 kalorij, stane 33 lir kubični meter. Hkrati pa je treba omeniti, da vsebuje od 12 do 18 odst. ogljidovega oksida in je zato zelo nevaren.

Uprava Acegata predlaga, naj bi se postopno zvišala kalorična vrednost plina na 4800 kalorij, hkrati pa bi se s tem zmanjšala količina ogljikovega oksida na samo 5 odstotkov. Tako mali odstotek strupenih snovi v plinu bi predstavljal mnogo manjšo nevarnost za zastrupitev zaradi uhajanja plina iz hišnih napeljav. Zato bi bilo to v veliko korist prebivalstvu, ki mu ne bi več pretila tako velika nevarnost bele smrti, kot mu preti sedaj.

Cene plina z večjo kalorično vrednostjo pa naj bi se zvišale takole: Za 3800 kalorij 33 lir za kub. m; 4000 kalorij 34.60 lir; 4200 kalorij 36.33 lir; 4800 41.52 lir; 500 kalorij 43.25 lir za kub. m.

Uprava Acegata zagotavlja potrošnikom, da ne bodo nič zgubili z zvišanjem cene gorilnega plina sorazmerno s povečanjem kalorične vrednosti, saj bodo porabili manj plina kot sedaj in bo višja cena nadomeščena z manjšo uporabo. Poleg tega pa bodo imeli potrošniki še to korist, da bodo prihranili tudi na času.

—«»—

Zborovanje upokojencev

Pokrajinski sindikat upokojencev CGIL je sklical za jutri ob 10.30 v Ljudskem domu v Ul. Madonnina 19 javno zborovanje, na katerem bodo orisali upokojencem vprašanje zvišanja pokojnin INPS.

—«»—

Tržaška udeležba na celovškem velesejmu

Na sestanku med tržaškimi gospodarskimi predstavniki in delegacijo iz Avstrije so včeraj razpravljali o podrobnostih glede tržaške udeležbe na velesejmu, ki bo v Celovcu 8. avgusta.

Avstrijsko delegacijo je vodil predsednik celovškega velesejma dr. Novak in v njej je bil tudi direktor prireditve Gutschmann, tržaško delegacijo pa so sestavljali predsednik trgovske zbornice dr. Caidassi, predsednik velesejma Suttora in drugi.

Dr. Novak je zagotovil, da se bo tudi Koroška v sklopu kolektivne avstrijske razstave udeležila tržaškega velesejma.

Potovalna prodajalna Delavskih zadrug, ki prodaja zelenjavo po znatno znižanih cenah, bo danes na razpolago potrošnikom od 8.30 do 12.30 v naselju S. Sergio, od 15.30 do 17.30 pa na Lonjerski cesti (nove hiše IACP). Kot smo zvedeli, je ta pobuda Delavskih zadrug naletela na veliko odobravanje potrošnikov, ki jih potovalna prodajalna vsak dan obiskuje

Po odkritju v Ul. Fortino 3

Še nepojasnjena smrt ženske v stanovanju

Priprli so moškega, ki je živel s pokojnico in ki jo je baje pretepal

Vzroki smrti 58-letne Ide Cirnstein, ki so jo predvčerajšnjim našli mrtvo v njenem stanovanju v Ul. Fortino 3, niso še pojasnjeni. Legalni zdravnik prof. Nicolini je včeraj napravil obdukcijo in je odkril znake notranje krvavitve, toda dokončnega poročila še ni izdal, ker mora proučiti še klinične kartele.

Notranja krvavitev je bila lahko posledica bolezni ali pa udarca. Ženska je bila pred dobrim mesecem na zdravljenju v bolnišnici, zdaj je pa živela skupno z nekim moškim, ki so ga karabinjerji pr.prli in ga zaslišujejo, ker se zdi, da je žensko pred nekaj dnevi pretepel. Zdravnik mora torej ugotoviti, če je ženska umrla zaradi posledic pretepa ali naravne smrti; domnevajo pa, da gre za naravno smrt.

—«»—

Tatvine avtomobilov in motornih koles

Luciano Tavuzzi je prijavil na komisariatu javne varnosti, da so mu neznanci ukradli avto, ki ga je parkiral blizu svojega doma v Ul. Settefontane.

Ferruccio Cristalli iz Ulice Doda 16 se je pritožil, da mu je nekdo ukradel vespo v Ul. Pondares. Zdenko Majcen s Stopnišča Erica 18 pa se je pritožil, da mu je nekdo ukradel motorno kolo, ki ga je parkiral v Ul. Udine.

mali oglasi

GOSPODINJSKO POMOCNICO iščem od 8. do 15. ure. Telefonirati na 37-338.

SLOVENSKA DRUŽINA išče hišno pomočnico od 8. do 15. ure. Nedelje proste. Tel. 44-371.

DELAVKE, VAJENKE, iščemo. Pisati na naslov: Fabbrica Cartotecnica, Casella Postale 2001, Opicina.

Sporočamo, da nas je za vedno zapustila naša draga mati in stara mati 91-letna

MARIJA GRAHONJA vd. PERTOT

Pogreb nepozabne pokojnice bo danes 31. t. m. ob 16. uri iz katinarske cerkve na domače pokopališče.

Žalujoči hčeri Alojzija in Marija z možem Gašperjem, sin Avgustin z ženo Kristino, snahi Santina in Kristina ter ostalo sorodstvo

Trst - Ljubljana, 31. marca 1962.